Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

…най 1921 оной …ин 21-һээ гарана | № 291 (15914) | 1981 оной декабриин 20, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй, СОВЕТ ГҮРЭНЭЙ ҮМЭНЭ ГАЙХАМШАГ ЕХЭ ГАБЬЯАТАЙ БАЙҺАНАЙНЬ ТҮЛӨӨ

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ ЭХЭ ОРОНОЙ ҮНДЭР ДЭЭДЫН ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАБА

…СС-эй ЦК-гай Генераль…кретарь, СССР-эй Вер… Соведэй Президиумэй …лэгшэ Л. И. Брежнев…оветскэ Союзай үндэр …н шагнал — Ленинэй … ба Советскэ Союзай …йн «Алтан Одон» ме…декабриин 19-дэ Крем… Ехэ ордон соо баярай …н байдалда барюулаг…

…СС-эй ЦК-гай Политбю… гэшүүн, КПСС-эй ЦК-… секретарь М. А. Сус… шагнал барюулаа. …хэд Ю. В. Андропов, … Горбачев, В. В. Гри…, А. А. Громыко, А. П. …ленко, Д. А. Кунаев, … Пельше, Г. В. Рома…, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. В. Щербицкий, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, Т. Я. Киселев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. В. Русаков гэгшэд шагнал барюулалгын үедэ байлсаба.

Москва ерээд байһан социалис оронуудай Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэд — нүхэд Густав Гусак, Тодор Живков, Янош Кадар, Эрих Хонеккер, Юмжагийн Цеденбал, Николае Чаушеску зал соо байбад.

Шагнал барюулха үедөө М. А. Суслов үгэ хэлэбэ.

Нүхэр М. А. Сусловай хэлэһэн үгэ

…ндэтэ Леонид Ильич!

…нөөдэр бидэ, Танай со…игууд болон ханинар, …таяа хамта, бүхы со… арадтаяа хамта Танай …өөр далан табан жэлэй …рта ойе һайндэрлэжэ …абди. КПСС-эй Цент…на Комитедэй, СССР-Верховно Соведэй Пре…умэй ба СССР-эй Минн…үүдэй Соведэй амаршал… дотор элирхэйлэгдэһэн … бодол, хүсэл эрмэл… хадаа бүхы совет хүнүү… һанал бодол, хүсэл эр…эл болоно.

…нда — Коммунис пар…, Совет гүрэнэй, улас…ондын коммунис ба хү…эришэнэй хүдэлөөнэй … ехэ ажал ябуулагша… Ленинэй хэтэдээ мүнхэ хэ… үнэн сэхээр үргэлжэ…гшэдэ, газар дэлхэй… эб найрамдал, соци…а хүгжэлтэ дэбжэлтые …ахын түлөө дүлэтэ тэм…дэ — дэлхэйн олон …ион хүнүүд зүрхэ сэдь…э халуун дулаан, та…ан хүндэлжэ байлгын …үүдые хэлэнэ.

…най бүхы ажаябадал ха… партитаяа хамта, арад … хамта үнгэргэһэн …бадал, арад зоной аша …да үнгэргэһэн ажаябадал …но гээшэ хэтэрүүлэн хэ…н сэгнэлтэ болохогүй. …дой цех, таряашанай по…эдэ бүгэдэндэ Та ажа…алһаа һургаал абаат. … бүгэдэндэ ажалша… һанал бодол, хүсэл …лзэл Танда ойро дүтэ …аа. Газар эсхэмжэлэг… инженер-металлург, совет болон партийна хүдэлмэрилэгшэ — эдэл даа Танай ажалай баян намтарай шатанууд. Дайнда һачдаргагдаһан ажахые һэргээлтэ, нюдэ алдама үргэн нэлэнхы газар дайдые элдүүрилэн ашаглалга, замбуулинай захагүй улам дайдые шэнжэлгэ — эдэ бүхы туйлалтанууд Танай хабаадалгатайгаар бэелүүлэгдээ, эдэ бүхы талаар Та зүрхэ сэдьхэлэйнгээ ольһые, зохёон байгуулхы эршэ хүсэеэ, элитэ ехэ хүтэлбэрилэгшын толотомо бэлиг шадабарние зорюулаат.

Та, сэрэгэй командир болон политическэ хүдэлмэрилэгшэ байһан туладаа, гитлеровскэ фашизмые һамна бута сохилгодо ехэ хубитаяа оруулаат, эхинһээнь эсэс хүрэтэр Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хүшэр хүндэ дайшалхы зам гаталаат. Та мүнөөшье солдат зандаат. Мүнөөшье Эхэ ороноо сахин хамгаалагшадай зэргэдэ жагсанат. Советскэ Союзай Маршал, СССР-эй Оборонын Соведэй Түрүүлэгшэ байһан туладаа Та оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха хүсэ бэхижүүлгые, эб найрамдал болон социализмын туйлалтануудые найдамтайгаар сахин хамгаалжа байһан Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые эмхидхэн байгуулгые үдэр бүри хүтэлбэрилнэт.

Хүндэтэ Леонид Ильич, Таниие партиин хаанашье эльгээгээ һаань, хаа хаанагүй Та тэрэнэй агууехэ хэрэгэй түлөө шэн габьяатайгаар тэмсэнэт. Манай Ленинскэ партиин Центральна Комитедые толгойлон, гүрэнэй үндэр дээдэ тушаалда хүдэлхэдөө, хүсэжэн батажаһан социализмын обществын экономикын, эрдэм, соёлой хүгжэлтын орьёл өөдэ найдамтайгаар дабшахын тула, ороной нацинууд ба арад үндэһэтэдэй хани барисаанай бэхижэхын тула Та бүхы юумэ хэнэт.

Зохёон байгуулхы ажалай оршон байдал байгуулга обществые хурдан түргэнөөр урагшань дабшуулгын, һүүлэй түсэбтэ табан жэлнүүдэй хугасаа соо ороной хүгжэлтые тодорхойлһон тэдэ агууехэ амжалта туйлалтануудай шухала нүхэсэл болоһон байна. Энэ талаар Танай габьяа арсашагүй ехэ. Парти болон Танай тодорхойлһон арадай ажахые ашаг үрэ ехэтэйгээр хүгжөөлгын, үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлгын зорилгонуудые совет ажалшад манай нангин хэрэг гэжэ тоолоно.

Танай хүтэлбэри доро зохёон бэелүүлэгдэжэ байгаа мүнөө үеын КПСС-эй тон зүб, эрдэм ухаанда үндэһэлһэн марксистско-ленинскэ политика совет арадай үндэһэн, ажабайдалай аша туһада харюусана. Энэ политика совет хүнүүдые зоригжуулна, тэдэниие ажалай шэнэ баатаршалгануудта элсүүлнэ. Партиин XXIII, XXIV, XXV съездүүдэй шиидхэбэринүүд дотор тодорхойгоор бэелүүлэгдэһэн, ажалшадай материальна ба оюун ухаан болон улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые хангаха гэһэн партиин хараа шэглэл КПСС-эй XXVI съезд дээрэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй экономическа ба социальна хүгжэлтын түсэб дотор саашадаа гүнзэгыгөөр найруулагдаа. Арадай аша туһа тухай анхарал оролдолго хадаа партиин Центральна Комитедэй, Политбюрогой, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин үдэр бүриин ажал хэрэг болоно. Парти болон арадай аша туһын нэгэдэлһээ партийна политика хүсэтэй, манай бүхы түсэбүүд бодото үндэһэ баримтатай.

Уласхоорондын түгшүүрилтэй байдалда Та политическэ орёо бэрхэтэй асуудалнуудые шиидхэлгэдэ холын хараа шэглэлтэй, ленинскэ партида хабаатай сэсэн мэргэн бодолтой байһанаа харуулһанайтнай, эб найрамдалай хэрэгые, арадуудай аюулгүй байдалые залан сэхээр сахин хамгаалһанайтнай түлөө совет арад, дэлхэйн түрүү үзэлтэй олониитэ Танда, Леонид Ильич, үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэнэ.

Хүндэтэ Леонид Ильич!

Ажалшадай олон тоото дурадхалнуудые хараада абажа, эдэнэй һанал бодолые, хүсэлэнгүүдые элирхэйлэн мэдүүлжэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум амгалан байдалай хэрэгүүдтэ, дайшалхы хэрэгүүдтэ Танай гайхамшагта габьяае Эхэ ороной үндэр дээдын шагналаар тэмдэглэхые шиидхэбэ.

Леонид Ильич Брежневые Ленинэй орденоор, Советскэ Союзай Геройн «Алтан Одон» медаляар шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые нүхэр М. А. Суслов соносхон уншаад, суглараашадай удаан үргэлжэлһэн альга ташалга доро тэрээндэ эдэ шагналнуудые барюулба.

Нүхэр М. А. Суслов үгынгөө түгэсхэлдэ иигэжэ хэлэбэ:

Түрэһэн үдэрөөртнай, Эхэ ороной үндэр дээдын шагналда хүртэһөөртнай Таниие, Леонид Ильич, үнэн зүрхэнһөө амаршалнабди. Арад зоной аша туһада, дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын, коммунизмын суртал һургаалнуудай илан мандахын аша туһада элүүр энхэ ябахыетнай, эсэшэ сусашагүй ажал ябуулгадаа шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай Танда, гүнзэгы сэдьхэлһээ хүсэнэбди.

* * *

Нүхэр Л. И. Брежнев харюугай үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ Михаил Андреевич! Хүндэтэ нүхэдүүд, ханинар!

Үндэр дээдэ шагналай түлөө, һайн һайхан үгэнүүдэй түлөө үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэб. Иимэ анхарал, минии ажалые ехээр хүндэлһэн ушар сэдьхэлыемни доһолгобо. Олон жэлдэ хүдэлмэрилхэдөө партида, арад зондо ашатай туһатай юумэ хээб гэһэн этигэлыемни энэ ушар батадхана. Эдэ бүгэдэ шэнэ хүсэ, сог зали олгоно.

Намда олгогдоһон шагнал хадаа харюусалгатай партийна, гүрэнэй тушаалнуудые даажа байхадаа бүтээһэн юумыемни мэдэрхэһээ гадна, түбхын түрүүндэ манай баримталан бэелүүлдэг хараа бодолой зүб, үрэ нүлөөтэй байһые мэдэрһэн ябадал болоно гэжэ тоолоноб. Манай партиин һүүлэй съездүүдэй шиидхэбэринүүдээр тоб байса тодорхойлогдоһон, тэдэниие бодото дээрэнь бэелүүлхын тула бидэнэй бүхы хүсэеэ зорюулдаг политикын зүб байһые гэршэлнэ.

Энээнтэй дашарамдуулан, иигэжэ хэлэхые хүсэхэ байнаб, нүхэд. Хүтэлбэрилхы гол хүсэнэй — Центральна Комитедэй, ЦК-гай Политбюрогой ба Секретариадай нэгэдэл, нягта эмхидэл, эбтэй эетэй хүдэлмэри манай бүхы обществын хүтэлбэрилхы, залан жолоодогшо — партиин амжалтата ажал ябуулгын шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно. Эдэ бүгэдэ бидэндэ бии гэжэ сэдьхэлээ ехээр ханан хэлэжэ болохо байна.

Нэгэдэхеэр, хүтэлбэрилэгшэдэй үгээ бүрин ойлголсодог, манай дотоодын ба гадаадын политикын уг зорилгонууд тухай, мүн тиимэ уг зорилгонуудые туйлаха арга замууд тухай асуудалаар нэгэ һанал бодолтой байдагбди. Энэмнай — эгээн шухала туйлалта болоно. Манай социалис Эхэ ороной амгалан тайбан байдал һалбаран мандалга, совет арадай зол жаргал хангахаһаа ондоо шухала хэрэг бидэнэр бүгэдэндэ, тус бүридэмнай байхагүй.

Хоёрдохёор, хүтэлбэрилхы коллектив, тайлбарилан хэлэбэл, гараһан зорилгонууд ба шиидхэгдэхэ ёһотой асуудалнуудые хамтадаа шэнжэлдэг, анхаралтайгаар зүбшэн хэлсэдэг, шиидхэбэринүүдые хамтаараа баталан абадаг гуримтайбди.

Эсэстээ, бэе бэеэ үнэн зүрхэнһөө хүндэлдэг, үнэхөөрөө нүхэд ёһоной харилсаан, ёһотой һайн холбоо барисаан манда бии. Эдэ бүгэдэмнай бүтэмжэтэй оршон байдал, ашаг үрэтэй хүдэлмэри хангадаг.

Хүтэлбэрилхы партийна гол хүсэнэй иимэ хани ёһоной харилсаан залан сэхэ, бүтэмжэтэ эрилтэтэй таараалдахадаа, бүхы парти болон орон дотор морально-политическэ зохисотой оршон байдал хангалгада туһалдаг, олон миллион совет хүнүүдэй һанал бодол, хүсэл эрмэлзэл ба үүсхэлнүүдые һайтар мэдэхэ, хараада абаха ябадалда туһалдаг байна. Энэ хадаа ороной хүгжэлтын ехэ ба орёо зорилгонуудые шиидхэлгэдэ партиин ба бүхы арадай оролдолго хүсэлэлгые бүри амжалтатайгаар зорюулха гэһэн ушар удхатай.

Ушарһан бэрхэшээлнүүдые иимэ оршон байдалда зайсуулхань бэлэн, совет арадай, баатар-арадай, түүхэдэ түрүүшынхеэ коммунис общество байгуулагшын эрхилдэг үнэхөөрөө гайхамшаг хэрэгүүдые бүтээлгэдэ хүсэнүүдээ элсүүлхэдэ хүнгэн байлаг.

ЦК-гай Генеральна секретарь намда хододоо үзүүлдэг дэмжэлгынтнай түлөө, бидэнэй эбтэй эетэй хамтын хүдэлмэриин түлөө таанадта — минии нүхэдтэ, Политбюрогой гэшүүд болон кандидадуудта, ЦК-гай секретарьнуудта үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхые хүсэнэб.

Энэ шагналые ехэ баясхалангай, парти болон гүрэнэй үмэнэ ехэ харюусалгын мэдэрэлтэйгээр тогтоон абанаб.

* * *

Нүхэд М. А. Сусловай, Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд анхаралтайгаар шагнагдаһан, удаан альга ташалгаар угтагдаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдтэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнууд, совет болон партийна бусад ажал ябуулагшад, социалис оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэд Эхэ ороной үндэр дээдэ шагналаар, ойнь баяраар Леонид Ильич Брежневые үнэн зүрхэнһөө, халуунаар амаршалба. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин, Совет гүрэнэй толгойлогшын харюусалгатай тушаалнуудые даадаг, үрэ түгэс ажал ябуулгадаа, совет арадай аша туһада, дэлхэйн социализмын хүсые саашадань бэхижүүлгын, бүгэдэ нийтын амгалан тайбан байдалай ба социальна дэбжэлтын аша туһада шэнэ амжалтануудые туйлахыень нүхэр Л. И. Брежневтэ тэдэнэр хүсэбэ.

(ТАСС).

ЭХЭ ОРОНДОО АЛБА ХЭЛГЫН ЖЭШЭЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй түрэһөөр 75 жэлэй ойдо зорюулагдаһан үргэн ехэ выставка Москвадахи Маяковскиин талмай дээрэ нээгдэбэ. Тэрэнэй ажабайдалай шатанууд тухай, эсэсусашагүй, олон янзын ажал ябуулга тухай ТАСС-ай баримтата фото-зурагууд хөөрэнэ.

Дайлалдажа ябаһан арминн зэргэдэ жагсан, фашизмые һамна бута сохижо, түгэс Илалта туйлатар дайнай хүшэр хүндэ зам гаталһан Л. И. Брежневэй фронтовой харгы замууд тухай хөөрэһэн зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ үйлэ хэрэгүүд эндэ бии.

Дайнай һүүлэй үедэ арадай ажахые һэргээхэ, шэнэ, боро газар элдүүрилэн ашаглаха талаар Л. И. Брежневэй шэн габьяата ажал тухай фотодокументнүүд хөөрэнэ. Шахардуу байдалые саашадань һуларуулгада, парти ба Совет гүрэнэй дотоодын болон гадаадын политикын талаар ленинскэ хараа шэглэл бэелүүлгэдэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин, Совет гүрэнэй толгойлогшын элитэ ехэ хубитаяа оруулһые эдэ бүгэдэ элирхэйлэн харуулна.

Фотовыставкын ехэ бүлэг Л. И. Брежневэй гадаадын политическэ ажал ябуулгада, уласхоорондын харилсаае үргэдхэхэ талаар тэрэнэй ашаг үрэ ехэтэй хүсэлэл оролдолгонуудта, шахардуу шанга байдалые һуларуулхын, эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлдэ зорюулагдана.

Леонид Ильич Брежневэй ажабайдал болон ажал ябуулга коммунистнуудта, бүхы совет хүнүүдтэ Эхэ орондоо, партидаа, коммунизмын суртал һургаалнуудта хизааргүй үнэн сэхээр алба хэлгын зориг бадаруулма жэшээ болоно.

(ТАСС).

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ ХАЛУУН АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр Л. И. Брежневэй 75 наһа гүйсэһэнтэйнь, Ленинэй орденоор ба Советскэ Союзай Геройн дүрбэдэхи «Алтан Одон» медаляар шагнагдаһантайнь дашарамдуулан, Леонид Ильич Брежневтэ үнэн зүрхэнһөө амаршалга эльгээбэ гэбэл:

БКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, Болгариин Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков ба НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Филипов;

ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар ба Венгриин Арадай Республикын Президиумэй Түрүүлэгшэ П. Лошонци;

КПВ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Ле Зуан, Вьетнамай Социалис Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Чыонг Тинь, СРВ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Фам Ван Донг ба СРВ-гэй Национальна суглаанай Түрүүлэгшэ Нгуен Хыу Тхо;

СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, Германиин Демократическа Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонеккер ба ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф;

ТПК-ай ЦК-гай Генеральна секретарь, Корейн Арадай-Демократическа Республикын Президент Ким Ир Сен;

Кубын КП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Фидель Кастро Рус;

МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, Монголой Арадай Республикын Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал;

Польшын Арадай Республикын Национальна аршалан хамгаалгын сэрэгэй Соведэй үмэнэһөө В. Ярузельский ба Г. Яблоньский;

РКП-гэй Генеральна секретарь, Румыниин Социалис Республикын Президент Н. Чаушеску;

Чехословакиин Коммунис партиин Центральна Комитет;

Югославиин Коммунистнуудай Союзай ЦК-гай Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. Драгосавац.

(ТАСС).

* * *

Нүхэр Л. И. Брежневэй түрэһөөр 75 жэлэй ойтой, Ленинэй орденоор, Советскэ Союзай Геройн «Алтан Одон» гэжэ дүрбэдэхи медаляар шагнагдаһантайнь дашарамдуулан, Леонид Ильич Брежневые үнэн зүрхэнһөө амаршалба:

КПСС-эй Московско городской комитет, арадай депутадуудай Московско Соведэй гүйсэдком;

КПСС-эй Ленинградска областной болон городской комитедүүд, арадай депутадуудай областной ба городской Соведүүд;

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум ба РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет;

Украинын Компартиин Центральна Комитет, Украинын ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Белоруссиин Компартиин Центральна Комитет, Белоруссиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Узбекистанай Компартиин Центральна Комитет, Узбегэй ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Казахстанай Компартиин Центральна Комитет, Казахай ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Грузиин Компартиин Центральна Комитет, Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Азербайджанай Компартиин Центральна Комитет, Азербайджанай ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Литвагай Компартиин Центральна Комитет, Литвагай ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Молдавиин Компартиин Центральна комитет, Молдавиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Латвиин Компартиин Центральна Комитет, Латвиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Киргизэй Компартиин Центральна Комитет, Киргизэй ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Таджикистанай Компартиин Центральна Комитет, Таджигай ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Армениин Компартиин Центральна Комитет, Армениин ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Туркменистанай Компартиин Центральна Комитет, Туркмениин ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

Эстониин Компартиин Центральна Комитет, Эстониин ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет;

СССР-эй Оборонын министерство, Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлени;

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет;

Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзай Центральна Комитет;

СССР-эй Науканuудай академи.

(ТАСС).

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ БА АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААН ТУХАЙ

Л. И. Брежневэй «Интернационализм ба арадуудай хани барисаан тухай» ном хэблэгдэн гараба.

1964 онһоо 1981 он хүрэтэрхи үе соо нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэлнүүд, хэлэһэн үгэнүүд, статьянууд, дурдалганууд, амаршалганууд (гүйсэд дүүрэнээр гү, али хураангыгаар) энэ суглуулбари дотор оруулагданхай. Советскэ Союзай, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай арадуудай аха дүү ёһоной хани барисаае бэхижүүлэн хүгжөөхэ талаар КПСС-эй дүй дүршэл, пролетарска, социалис интернационализмын гол ёһонуудай илан мандахын түлөө партиин тэмсэл эдээн дотор харуулагдана, национальна асуудалаар Ленинэй һургаал хүгжөөгдэнэ.

Политиздат энэ номые хэблэн гаргаа.

(ТАСС).

МОСКВА, 1981 оной декабриин 18. Нүхэр Л. И. Брежневтэ социалис оронуудай шагналнууд барюулагдаба. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шагнал барюулгын үедэ.

Фототелеграфаар абтаһан зураг.

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ һуралсал

ПРОПАГАНДИСТЫН ҮНЭН ҮГӨӨР

«КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор партийна һуралсал саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй баталан абаһан тогтоолтой пропагандист бүхэн танилсаһан, тэрээн тушаа һайсахан бодомжолһон байха... Тэрээн соо бидэнэр, пропагандистнар, иимэ үгэнүүдые уншанабди: «Пропагандист бүхэн гүнзэгы эрдэм мэдэсэтэй байхаһаа гадна, оюун бодолойнгоо талаар баяжаһан, шагнагшадаа үнэн хурса үгөөрөө зоригжуулжа шадаха аргатай байха ёһотой бшуу. Тэрэшэлэн политическэ талаараа һонор хурса, оршон тойронхи ушар байдалда боложо байһан үйлэ хэрэгүүдые зүбөөр ойлгожо, шэнжэлжэ шадаха, ленинскэ хэрэгэй түлөө эдэбхитэй шангаар тэмсэхэ, коммунис ёһоной гурим заншал эбдэгшэдтэй эбсэшэгүйгөөр тэмсэжэ байха зэргэтэй». Районоймнай, городоймнай ажалша коллективүүдэй жэшээ дээрэһээ хаража үзэхэдэ, политическэ болон экономическа һуралсал хадаа тэрэниие шудалагшадай ниитын, ажалай талаар эдэбхи үүсхэлдэ яһала һайн нүлөө үзүүлдэг байһаниинь элитэ болоно. Жэшээлэн хэлэбэл, Галуута-Нуурай шахтын коллектив дотор коммунис ажалай 250 ударник, тиихэдэ 60 гаран хүн «Хүндэтэ шахтёр» болон «Шахтёрой Алдар Солын» тэмдэгүүдээр шагнагдаһан алдартай. Тиихэдэ гушаад хүн Эхэ оронойнгоо зүгһөө орден болон медальнуудта хүртэһэн юм. Мүнөөнэй оньһото техникын арга хүсөөр нүүрһэ малтан абадаг шахтернуудай үзэл бодолдо, тэдэнэй ажалай эдэбхи үүсхэлдэ шахтын пропагандистнууд ехэ нүлөө үзүүлдэг гээшэ. Эндэхи шахтын ахамад экономист Бальчин Дабаевич Ринчинов предприятиингаа экономическа һуралсалай һургуулинуудай нэгые хэдэн жэлэй хугасаада хүтэлбэрилжэ байдаг. һуралсалайнгаа хэшээл бүхэндэ Бальчин Дабаевич нарин нягтаар бэлдэдэг, экономикын талаар асуудалые тайлбарилхадаа предприятиингаа үйлэдбэриин бодото хэрэгтэй холбожо, үнэншэмэ зохидоор тайлбаридаг заншалтай юм. Мүн шахтын эрхим пропагандистнуудай тоодо Кокорин В. П., Михайлова Л. В., Постников А. М. гэгшэдые нэрлэмээр.

Гусиноозерскын урда зүгэй электрическэ сетьнүүдтэ ажалшадай экономическа талаар һуралсал муу бэшээр эмхидхэгдэдэг юм. Эндэ пропагандистнуудаар ЮЭС-эй хүтэлбэрилэгшэд; коммунистнууд Афанасьев, И. И., Ненадкевич В. М. гэгшэд хэдэн жэлэй туршада хүдэлмэрилжэ, дүй дүршэлөөр баян болонхой. Политическэ гэгээрэлэй хүдэлмэридэ хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалсахада, коллектив хадаа политическэ талаараа болбосоронги боложо, тэрэнэй ажал хэрэгыньшье урагшатай байдаг. «Бурятэнергын» предприятинуудай дунда тус коллектив онсо шалгарһан габьяатай. Энэ түрүү предприяти бүри партиин XXVI съездын урда тээхи мүрысөөндэ түрүүлжэ, Улаан туг хэтэ мүнхэдөө хадагалха үндэр хайра шагналда хүртэһэн юм. Мүн тиихэдэ, байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгөөр тус коллективтэ КПСС-эй обкомой болон Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэлгэтэйгээр барюулагдаһан гээшэ.

Партийна һуралсалые, политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие нарижуулан һайжаруулжа, үзэл сурталай ажал ябуулгые уридшалан хараалагдаһан түсэбэй ёһоор эмхидхэхын тула ГРЭС-эй парткомой секретарь В. С. Яковенко яһала оролдолго гаргана. Эндэ ажал дээрээшье, ниитын хүдэлмэридэшье шалгардаг 37 политинформатор, 6 агитатор, «Знание» бүлгэмэй 13 лектор марксистско-ленинскэ һургаалые олоной дунда нэбтэрүүлхын тула ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Юрэдөө, политическэ һуралсалай нүлөөе гэршэлһэн жэшээ баримтанууд олон. Энэ талаар оёдолой үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлэй Гусиноозерскын филиалай, Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой, 697-дохи ПМК-гай, Гусиноозерскын 1-дэхи, 2-дохи дунда һургуулинуудай, Загастайн, Юрөөгэй һургуулинуудай коллективүүдые дурдалтай.

Тиихэтэй хамта, политическэ болон экономическа һуралсаалые ажалшадай дунда шадамараар эмхидхэхэ талаар үшөөл дутуу дунданууд үзэгдэһөөр. Нёдондо жэлэй политическэ һуралсалай ямараар эмхидхэһэниие, тэрээндэ ямар дутуу дунданууд бии байһаниие хараадаа абан, энэ жэлэй һуралсалай эхилхын урда тээ районой болон городоймнай партийна организацинууд таарамжатай тобшололнуудые хэһэн байха юм. Тиимэһээл «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор партийна һуралсал саашадань һайжаруулха тухай» партиин Центральна Комитедэй тогтоолые, мүн партиин обкомой, горкомой тогтоолнуудые партийна суглаанууд дээрэ коммунистнууд зүбшэн хэлсэжэ, зохихо шиидхэбэринүүдые баталан абаһан байна.

Энэ оной октябриин 15-һаа манай районой партийна, комсомолой политическэ гэгээрэлдэ, экономическа һуралсалай һургуулинуудта түрүүшын хэшээлнүүд яһала эмхи гуримтайгаар үнгэргэгдөө. Тэрэ хэшээлдэ «Арад зонтоёо бата нэгэдэлтэй байхадаа, парти хүсэтэй. Партитаяа бата нэгэдэлтэй байхадаа, тэрэнэй хүтэлбэри доро ябахадаа арад зон хүсэтэй» гэһэн темэ шудалагдаһан байна.

Партиин Гусиноозерскын горкомой бюро октябриин һүүл багаар «Городской партийна организациин политическэ гэгээрэлэй болон экономическа эрдэмэй 1981—1982 онуудай һуралсалай жэлэй түрүүшын хэшээлэй дүнгүүд тухай» тогтоол баталан абаа бэлэй. Тэрээн соонь һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэ, тэрэниие эмхитэйгээр эхилхэ талаар партийна организацинууд тодорхой хүдэлмэри ябуулаа гэжэ тэмдэглэгдээ һэн.

Политическэ һургуулинууд, комсомолой политическэ гэгээрэлэй кружогууд, экономическа һургуулинууд болон ажалша коллективүүд доторхи коммунис ажалай һургуулинууд саг соогоо бүридүүлэгдэһэн байна. Мүн тиихэдэ, һуралсалай үзэл сурталай теоретическэ удхые һайжаруулха, һуралсалай материальна бааза бэхижүүлхэ, хэшээлнүүдые үнгэргэхэ эрхэ байдалые һайжаруулха талаар хэмжээнүүд хараалагдаа юм.

Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилгын управлениин, түмэр замай Галуута-Нуур станциин узелай, Гусиноозерскын ГРЭС-эй, «Эрдэм» колхозой, Кировэй нэрэмжэтэ, мүн Сэлэнгын совхозой коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй һуралсалай шэнэ жэлые эмхи гуримтайгаар эхилһэниие шалгалта элишэлэн харуулаа. Энэшье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, дээрэ нэрлэгдэһэн предприятинууд болон ажахынуудай коллективүүдэй дэргэдэхи политическэ, экономическа һургуулинуудые хүтэлбэрилэгшэд партийна даалгабаридаа үнэн сэхээр хандана бшуу. Имагтал эдэнэр хэшээлээ үнгэргэхэдөө, марксистско-ленинскэ теориин гүнзэгы үзэл бодолые өөһэдынгөө коллективүүдэй бодото ушар байдалтай холбодог, шагнагшадайнгаа эрдэм мэдэсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлдэг байха юм.

Жэшээлэн хэлэбэл, Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилгын управлениин, мүн энэ ГРЭС-ые ашаглагшадай партийна, комсомолой, политическэ болон экономическа һуралсалай һургуули, семинарнууд партиин үзэл сурталые нэбтэрүүлгын ёһотой гулемтанууд болонхой. Эдэ коллективүүдэй ажалшадай олонхинь экономическа һуралсалда «Химгадалга — коммунис шэнжэ шанар», «Гаргаша багатай экономико» гэһэн шэнэ курснуудые энэ жэлдэ шудалжа эхилээ юм. Тиихэтэй хамта «Түүхэй эд, түлишын элшэ хүсэнэй болон бусад материальна нөөсэнүүдые алмаха, мүн тэдэниие гамтай зүбөөр хэрэглэхэ талаар хүдэлмэри шангадхаха тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, эдэ курснуудые шудалха программа табигданхай.

Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилгын управлениин партийна организациин парткомой секретарь Петр Михайлович Блинов захиргаантай хамта экономическа болон социальна зорилгонуудые шиидхэхэ талаар бага бэшэ хүдэлмэри ябуулна. Эдэ бүгэдын ашаар ГРЭС-эй барилгашад арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй түсэбүүдые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Мүн тиихэдэ, Гусиноозерскын ГРЭС-эй парткомой секретарь Валерий Стефанович Яковенкын эдэбхи үүсхэлээр мүнөө жэл ниитын үндэһэ һуури дээрэ партийна кабинет эмхидхэгдээ. Мүнөө дээрээ бүридэлөөрөө тэрэ гүйсэд болоодүй, тиигэбэшье эндэ пропагандистнуудай, политинформаторнуудай, агитаторнуудай хүдэлмэриеэ ашаг үрэтэйгөөр үнгэргэжэ байха талаар бүхы таарамжатай — харуулан ойлгуулха, мүн техническэ хэрэгсэлнүүд байгуулагдахаар хараалагданхай. Һаяхан Гусиноозерскын горкомдо манай республикын райкомууд болон горкомуудай партийна кабинедүүдые даагшадай семинар болоһон юм. Энээндэ хабаадагшад Гусиноозерскын ГРЭС-эй парткомой партийна организациин хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй һонирхон танилсаһан байна.

Энэ жэлэй политическэ болон экономическа һуралсалые эмхитэйгээр, удха түгэлдэрөөр, үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ тушаа асуудалда КПСС-эй горком ехэ анхаралаа хандуулна. Энэшье ойлгосотой ааб даа. Тээсгэн районоймнай үзэл сурталай хүдэлмэриин эдэбхитэдэй семинар дээрэ мүнөө үеын эрхэ байдалда пропагандист хадаа ушар ёһоёо һайса мэдэхэ, партиимнай ёһотойл политическэ түлөөлэгшэнь болоно гээд хэлэгдээ һэн. Партийна организацинуудай, пропагандистнуудай хүсэл оролдолгые таарамжатайгаар зохёожо, шагнагшадта марксизм-ленинизмын һургаалые зүбөөр ойлгуулжа, партиин политикые ажалша хүн бүхэнэй найдабари болгохо тушаа эрилтэ партиимнай XXVI съезд бидэнэй урда табяа һэн. Тиимэһээл бидэнэр, пропагандистнууд, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй VI сессиин шиидхэбэринүүдые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулжа, урдаа табигдаһан үүргэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байхабди.

Ц. БАЛДАНОВ,
партиин Гусиноозерскын горкомой дэргэдэхи партийна һуралсалай методическа соведэй түрүүлэгшэ.

ЭЭЛЖЭЭТЭ СЕССИ

«КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан партийна һуралсалые саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые бэелүүлэн, партиин Буряадай обкомой марксизм-ленинизмын университет хүдөөгэй пропагандист, лекторнуудэй заочно һуралсалда улам ехэ анхарал хандуулдаг болонхой. Декабриин түрүүшын арбан хоногой туршада университедэй пропагандист мэргэжэлые дээшэлүүлгын болон уласхоорондын харилсаануудай засчно отделенинүүдэй сесси үнгэрбэ. Хүдөөгэй районуудһаа ерэһэн 98 пропагандист, политинформатор, агитколлективүүдые даагшанар эндэ хабаадаба. Һуралсалай программануудта КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдһээ уламжалан марксизм-ленинизмын теориин, политикын гол шухала асуудалнуудта, партиин ЦК-гай ноябриин (1981 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй VI сессиин материалнуудта тон ехэ анхарал хандуулагдаа.

Шагнагшадай үмэнэ КПСС-эй обкомой таһагые даагшанар М. М. Гаськов, С. Н. Булдаев, обкомой пропаганда болон агитациин таһагай хүдэлмэрилэгшэд В. В. Заикина, Ю. П. Болдонов, И. А. Доровских, доцентнүүд Ю. В. Абросимов, Л. В. Власов, Ю. А. Византийский, В. С. Ханташкеев, «Правда Бурятии» газетын редакторай орлогшо Э. И. Сосновская, Буряадай АССР-эй Гостелерадиогой түрүүлэгшын орлогшо А. С. Серебряков гэгшэд элидхэлнүүдые хэбэ. Партиин обкомой секретарь нүхэр В. Ф. Лысов КПСС-эй аграрна политика тухай хөөрэбэ.

Удаадахи сесси хойто жэлэй март һарада болохо юм.

Л. ИВАНОВ.

Улаан-Үдын 47-дохи кварталда 120 байратай шэнэ гэр баригдажа байна. Тэрэ гэр энэ жэлдэ тушаагдаха юм. Эндэ ДСК-гай Виктор Иванович Трифоновой хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай түрүү бригада хүдэлнэ. 1981 оной социалис уялгын ёһоор тус бригада барилга-хабсаралгын жэлэй түсэб декабриин 23-да дүүргэхээр хараалаанхай.

В. И. Трифонов арбан хоёр жэлдэ тус бригадые хүтэлбэрилнэ. В. И. Трифонов «Шэн габьяата ажалай түлөө. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ» гэһэн медаляар шагнагдаһан байна.

Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригада со[ставта] бэрхэ хүдэлмэришэд — Улаан-Үдын го[родой] соведэй депутат, дээдэ мэргэжэлтэй мо[]дошо дархан Валерий Анатольевич Кр[ас]ных, Василий Григорьевич Зобнев, Оле[г] Васильевич Клеткин, Михаил Николаевич Киселев болон бусад хүдэлдэг юм. Тэдэнэй хамтын оролдолгоор лэ амжалта туйлагдана ха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадын түрүү модошо дархан О. В. Клеткин.

М. СУТУРИНАЙ фото.

ЭМХИДХЭЛ ХҮТЭЛБЭРИҺӨӨ ЭХИТЭЙ

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари амжалтатай бэелүүлхэ зорилгоор габшагайгаар хүдэлжэ байһан Улаан-Үдын Октябрьска районой гүрэнэй страхованиин инспекциин коллектив (начальнигынь С. Б. Хандажапов) ажалшадһаа страхованиин мүнгэ суглуулха талаар жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь нэгэ һараар уридшалан дүүргэжэ амжаба. 1981 оной ноябриин 30-най байдалаар ажалшадта страховани хүүлэхэ түсэбэй дүүргэлтэ ямараар хангагдааб гэбэл, иимэ байна: ами наһанай страховани 100 процент, гэнтын аюулай — 100,4, транспортын хэрэгсэлнүүдэй — 108,9, гэр байрын зөөри страховалха түсэб 101,4 процент дүүргэгдэбэ. Гэхэ зуура эрхэтэдэй байра байдалаа уялгата ёһоор страховалха талаар жэлэй түсэб түрүүшын зургаан һара соо бэелүүлэгдэһэн байха юм.

Үнгэрһэн үе соо өөрынгөө бэе болон эд зөөриеэ страховалһан договорнуудай тоо урда жэлнүүдэйхиһээ нилээд олошороо.

Зарим предприяти, эмхи зургаануудта ойлгуулламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулһанай ашаар ами наһанай, гэнтын усалһаа хохидо[л] страхованинуудай хэм[]жээн ехэ болоо. Энэ та[лаар] Улаан-Үдын нарин сэ[]комбинадай коллективые[] солон дурдамаар. Тус пр[ед]приятиин хүдэлмэри[] инженерно-техническэ [хү]дэлмэрилэгшэд болон а[] хаагшад гэнтын усал[] тодхортобол түлэгдэхэ ст[ра]хованиин хэлсээе д[] дэхи жэлээ заатагүй х[] болонхой.

Һайн дуранай страх[ова]няар (байра байдал, ами[], транспортын хэрэгсэлнүү[д], барилга) мүнгэн орожо [] гэлжэлһөөр.

В. ТОКТОХОЕВА.

ОТАРАНУУДАА ТОМОДХОНО

«...Хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бүри эдэбхитэйгээр туһа хүргэхэ, колхоз болон совхозуудай, агропромышленна комплексын бүхы шатануудай эдэбхи үүсхэл урмашуулха...» гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев партиин Центральна Комитедэй ноябриин Пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ һэн.

Энэ хадаа ажахынуудай туйлаха мүнөөдэрэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Юуб гэхэдэ, онсо шухала һалбари байһан мал ажалай продукци улам ехээр абаха эрилтэ табигдана гээшэ. Мүнөө Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой отарануудай бригадануудта баригдажа эхилһэн шэнэ комплекс энээндэ тодо харюу боложо үгэнэ.

— Манай колхоз хонидоо нэгэ газарта олоор байлган түлжүүлхэ гэжэ шиидэнхэй. Энээниинь һайшаалтай гэжэ би тоолоноб. Юундэб гэхэдэ, жэшээнь, нэгэ отарада түрэхэ 500—600 эхэ хонин тоологдодог. Зүгөөр хэдэн жэлэй туршада эдэниие харууһалжа, хурьгадыень абажа байхадаа ямар хониноо тэнхээ тамираар һайн түл абтанаб гэжэ ажагладаг гээшэбди. Мүнөө газаагаа шэнэ комплексын баригдажа эхилхэдэ, өөрынгөө харууһалжа байһан хонидһоо өөдэргэн, бэеэр томо хурьгадые шэлэжэ абанхайбди. Тиигэжэ 900 толгой хурьгадые аминдань бүридхөөбди. Отарымнай эхэ хонид ерэхэ жэлдэ дүрбэдэхи, табадахяа түрэхэ юм. Тиимэһээ энэ залуу хонидоо ерэхэ жэлһээ үрэжүүлжэ, хүгшэрһэн хонидоо һэлгэхэ болонобди. Эндэ юун гэжэ хэлэхэеэ һананабиб гэхэдэ, өөрын харууһа һайнтай хонидһоо заатагүй һайн түл абтана. Туранхай муу хонидһоо гараһан түл үлбэр, өөдэгүй мал болоно, — гээд тус ажахын ахалагша хонишон, Социалис Ажалай Герой Д.-Н. Б. Сундуев хөөрэнэ.

Һүүлэй үедэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой отарануудта шэнэ комплекс баригдажа эхилһэн байна. Иимэ шэнэ комплекснууд Чимитцырен Гатановай, Ольга Сангадиевагай, Дашынима Сундуевай, Владимир Лубсановай отарануудта баригдажа эхилэнхэй. Жэшээнь, Буряадай АССР-эй габьяата малшан, эхэ хонидой отарые даагша В. М. Лубсановай даалаг отарада 1200 хонидой байха шэнэ байра баригдажа байнхай. Энэ барилгые Баргажанай «Межколхозлесхозой» тусхай бригада эрхилнэ. Степан Иванович Сидорик гэгшын хүтэлбэрилдэг энэ бригада найман хүнһөө бүридэнэ.

— Шэнэ байратай болоходоо ажалаймнай үрэ дүн хүбилхэ, түл олоор, нооһон ехээр абтаха болоно, — гэжэ отарые даагша В. М. Лубсанов мэдүүлнэ.

Комсомол - залуушуулай энэ отарые даагша Владимир Молонович байгша ондо зуун эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абаһан, 4.400 килограмм нооһо хайшалһан байна. Тиигэжэ отарын хонишод абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ, район дотороо залуу хонишодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараа. Иимэ амжалта туйлаһан эдэнэр Амарай областёор аяншалха тусхай путёвкоор шагнагдаһан байгаа. Эдэнэр 1982 ондо хонин бүриһөө хурьга абаха, энэ жэлэйхиһээ бага бэшээр нооһо хайшалжа абаха зорилго урдаа табинхай.

Тус колхоз район дотороо эгээл олон хонитой ажахы. Бүхы отарануудынь дурсагдагша түрүү бригадануудайхидал адли байра байдалтай, үндэр үрэ дүнтэй бэшэ ааб даа. Үбһэ тэжээлээр дутаалдахаһаа эхилээд, элдэб бэрхэшээлнүүд тохёолдожол байдаг. Хэды тиимэшье һаань, колхозой правлени ба партком томодхогдоһон отарануудые олошоруулха, комплекснуудые бариха талаар хараалһан зорилгоёо муу бэшээр бэелүүлжэ байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. И. Сидорик гэгшын бригада барилга хэжэ байна.

Авторай фото.

БАМ-ай НИИСЛЭЛ ЯМАР БАЙХАБ?

Алас-Дурнын залуухан Тындэ хото Байгал-Амарай түмэр замай ниислэл гэжэ тоологдоно. Энэ табан жэлдэ БАМ дээрэ поезднууд ходо гарадаг болохо юм. Тэрэ үедэ Тындэ ямар болоод байхаб?

АПН-эй корреспондент Равиль Биктагиров КПСС-эй городской комитедэй нэгэдэхи секретарь Юрий Есаулковтай хөөрэлдэнэ.

— Хэтын сэбдэг хүйтэн газартай райондо Тындэ оршоно. Тойроод шэнэһэн ойгоор бүрхөөгдэһэн хада гүбээнүүдтэй юм. Түрүүшын харгы — Амар-Яхадай автомобильна харгы (АЯМ) — Алдан мүрэн шадар алтатай газарай олдоходонь, 1928 ондо энэ хүрэтэр бии болоһон юм. Тындэ (тиихэдэ Тындинский поселок байгаа) үшөөл удаан саг соо алташадай тогтодог бааза боложо байгаа.

АЯМ мүнөө хүрэтэр энэ шадарай ажабайдалда шухала үүргэ дүүргэнэ. Гэбэшье Тындын тэг дунда автомобилиин харгые дороһоонь тулгалжа дүүжэн болгохо ушартай болоодоо һэн. Яахадааб гэхэдэ, эндэ БАМ-ай түмэр харгытай дайралдаба ха юм.

—Тындэ шэнээр һууриҗагшадай хото гээшэ ааб даа. Эндэ гэр байра тушаа асуудал яажа шиидхэгдэнэб?

— Городто байшан гэрнүүд баригдана. Тэдэниие Москвагай барилгашад хабсаргана. Табан жэлэй урда юһэн дабхартай байшан түрүүшынхеэ бии болоо һэн. Мүнөө гуша гаран тиимэ гэрнүүд бии. Тэрээнһээ гадна, гурбан һургуули, хүүгэдэй гурбан саад, больница, ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинат баригданхай... Эдэ бүгэдэ мүнөө сагай архитектурна эрилтын ёһоор, нэгэ доро Сибириин эрхэ байдалда таарамжатайгаар баригдаа.

Барилгашадые болон ашаглагшадые гэр байдалаар хангалга арбадахи табан жэлдэ манай түрүүшын ээлжээнэй зорилго мүн байһан юм. Энэ зорилгоор Тындэдэ ба оршон тойроной тосхонуудта бүхыдөө 170 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд капитальнаар баригдаа. Мүн 400 мянга гаран дүрбэлжэн метр талмайтай саг зуурын байранууд түхеэрэгдээ.

Саашадаа городой барилгын ехэ программа ээлжээндээ бэелүүлэгдэхэ ёһотой. Город соо байрлуулагдаһан барилгын болоод туһалбариин бүхы 80 подразделенинүүд тэрэниие бэелүүлгэдэ хабаадалсаха юм.

— Тындэ мүрэн дээгүүр, станци шадарай зам дээгүүр татагдаһан арка дээрэ табан жэлэй һүүлээр гарахадаа, ямар юумэнүүдые хараха байһанаа һанаад үзээл даа?

— Байгал Амарай түмэр замай «нюур шарайнь» болохо вокзалай һайхан байшангые тон түрүүндэ хараха байнабди. Орон дотороо гушан гурбадахи гэжэ тоотой энэ харгы (мүн лэ АЯМ-ай иимэ гүрэнэй номер эндэ тудалдашоо) үнгэрэгшэ жэлдэ ноябриин 1-һээ хойшо тусхайтаар байгуулагданхай. Городой далан мянгадахи хүниинь табан жэлэй эсэс багаар ходо үнгэрхэ түрүүшын поездоор имагтал эндэ ерэжэ буухадаа магад. Үгышье һаа, тэрэ хүн Тындэ город соогоо хүрэжэ магад. Нёдондо город дотор мянган хүн бүхэндэ 23,8 үхибүүд түрэһэн байха юм. Тиихэдээ Дунда Азиин республикануудай дүнгүүдтэй дүтэрхы аад. БАМ-ай баригдахын урда тээ энэ шадаран нютагуудайхиһаа хэдэн дахин олон байна.

Хараха гээшэ газартаа гарабалнай. Тындын хоёр һайхан шэнжые: томохон транспортно-хубаарилгын узелые, мүнөө сагай хото городые нэгэ доро шэртэхэ арга олгоно.

Нерюнгриин нүүрһээр (арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхин хүрэтэр хоёр миллион үлүүтэй тонно шэрэгдээ), Удоканда зэдэй руда малтан абагшадай байрлаха гэрнүүдэй барилгада хэрэгтэй панельнүүдээр (холо бэшэхэнэ гэр барилгын томо комбинат хүдэлжэ байнхай), замай бүхы шэглэлнүүд дээрэ байгуулагдаһан леспромхозуудай бэлэдхэһэн модоор (1.5 миллион кубометр модо бэлэдхэхэ аргатай «Тындалес» гэдэг нэгэдэл мүнөө хүдэлжэ байдаг) ашаалагдаһан составуудай ябасые ЭВМ-эй туһаламжаар диспетчер залажа байдаг юм. Тиин мүнөө машина, техникэ ашаһан платформонууд станци дээгүүр үнгэржэ, холын хойто зүг тээшэ зорибо гэлэй. Тэдэниие саашадань, Яхадай гүн руу, Бага БАМ тээшэ дабшуулха хэрэгтэй...

Хуһан тужаар халхалагдаһан түмэр харгыч саагуур эрье шадар зубшаһан район болобо. Сагаан шулуун байшангуудтай хото город үндэр өөдэ табсантан бодхоогдоно. Тэрэнэй наада захын табсан тодохон түхэл шэнжэтэй боложо эхилнэ. Урдаханамнай, үндэр байшангуудай дунда, тэбхэрхэн шулуун самбарнуудаар нюурлагдаһан хүүгэдэй саад һургуули хоёр харагдана. Тээ баруулжаа — уужам кафетэй наймаанай түб дабхаряатана, зүүн тээнь кинотеатр харагдана. Эдэ хоёр байшангууд мүнөө бодхогдожо байнхай. Хажуудань зэргэлээд нарһан тужа нэмжын харагдана. Тэрэнэй дунда спортивна-сэнгэлгын комплекс баригдахаар хараалагдана...

Голой эрье хүрэтэр саг зуурын барилганууд гуримгүй олоор хэгдэнхэй. Тэдэнэй хажуугаар мүнөө сагай ехэ барилганууд бодхогдоно. Тиимэһээ энэ хото городой түхэл хэмжүүрые, хаана захиргаанай түб бууса болохыень уридшалан мэдэхын аргагүй. Гэбэшье ватман саарһан дээрэ тэрэнэй заха хирхагууд тодохоноор зурагданхай. Газар талмайгаар хэды хизаарлагдаашье һаа, барилгада зорюулжа 70 метр үргэнтэй зурууд газарые бидэ үгэһэн байнабди. Байн байтараа эндэ соёл гэгээрэлдэ болон һуудал байдалда хамаатай бүхы предприятинууд багтаагдаха юм. Гол гудамжын эгээл хүндэтэй газартань ехэ концертнэ зал бодхогдоно. Соведүүдэй Байшан хотын түбэй шэмэг болохо юм.

Тайга руу шургажа байһан хотын түхэл шэнжые хүүргэ дээрэһээ харахын аргагүй аабза. Нюдэнһөө далда байһан хүнды хабшалнуудтань нефтебаза, мяха-һүнэй комбинат, оёдолой фабрика баригдаха юм. Областиин түб Благовещенскдэ нниидэжэ ошохын орондо, мүн нютаг дээрээ сэсэгүүдые тарижа ургуулхаар хараалагдана. Мүнөө дээрээ сэсэгүүдһээ байтагай зөөхэй болоод түргөөр гутадаг ондоошье эдеэ хоолой зүйлнүүдые тэндэһээ асарна гээшэбди.

Эдэ бүгэдэмнай Хабаровскын бүлэг социологуудай хабаадалгатайгаар Тындын экономическа ба социальна хүгжэлтын ниитын соведэй зохёоһон комплексно түсэбэй бодото хубинуудайнь бэелэлтэ мүн. Улад зоной дунда асуулта хэһэнэй үндэһөөр энэ түсэб зохёогдоһон юм. Тиимэһээ янза бүриин түхэл маягтай энэ шэнэ городой ажабайдалай бүхы асуудалнуудые абанхай.

— БАМ-ай барилгаһаа уламжалан улад зон танай хотодо ерэнэ гээшэ ааб даа. Тингээд барилгын дүүрэхэлээр хүн зониинь Тындэһээ урилан ошохо баатай болохо гү?

— Үнэндөө тындынхид еруул зон ааб даа. Гол түлэб ороной баруун районуудһаа ерэһэн байха. Тэндэхи байгаалиин уларил хүнэй бэедэ нилээд таарамжатай ха юм. Тиигээд эдэнэй дундаһаа үсөөхэниинь лэ ээзгүй хуудам газарта һуудал байдалаа түхеэржэ үзэһэн зон байха. Улад зоной дунда асуулта хэхэдэ, тэдэнэй 25,2 процентнь Тындэдэ «һууриҗаха» хүсэлэнтэй байба. Дээрэ хэлэгдэһые анхаралдаа абабал, энэмнай яһала ехэ тоо мүн гэжэ һанагдахаар байна. Үшөө үйлэдбэриин мэргэжэл һалбариие абажа хараха бэлоо һаа, түмэр рельснүүдые таби табиһаар лэ «саашалдаг» гээшэ ааб даа. Ондоо нэгэ асуудал тушаа бодожо үзэхэ баатай бологдоо: асуудалнуудта харюусагшадай 35,3 процентнь өөһэдынгөө ерээдүй тушаа тодорхой юумэ хэлэжэ шадахагүй байна.

Нэгэ талаһаа энэмнай яһала ехэ тоо гээшэ. Энэ ямар ушартайб гэхэдэ манай шэрүүн уларилтай нютагта үшөөл һайнаар һуудал байдал түхеэржэ шадаагүйбди гэхэ гү, али БАМ-ай барилгын һүүлээр Тындын саашанхи хүгжэлтэ тухай, һуудал байдалые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай ажалшадтаа ойлгуулжа бираагүй байнабди. Нүгөө талаһаа болоходоо, дары түргэн оршон байдалда дадаһан, хатуужаһан хүдэлмэриин хүсэнүүдтэй байһыемнай энэ тоо элирхэйлэн харуулна. Тиимэһээ шэнэ нэмэлтэ хүсэнүүдые бэдэрһэнэймнай хэрэггүй, харин лэ нютагайнгаа хүдэлмэришэдые һууриҗуулхын тула бодото хүдэлмэри горитойхоноор ябуулха ёһотойбди. Энэ зорилгоор манай эндэ саг сагтань хотын хүтэлбэрилэгшэдэй болон хүдэлмэришэнэй коллективүүдэй хоорондо уулзалга-хөөрэлдөө үнгэргэдэг гуримтай болонхойбди. Мүнөө шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэл социальна, соёлой болон ажаһуудалай барилгануудые түргөөр бодхохо жэл гэжэ соносхогдоо һэн. Имагтал 1981 ондо хото городоо болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ хоёр миллион түхэриг гаргашалха байнабди.

(АПН).

АРБАН НЭГЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ШАТАНУУД

Совет орон дотор

НЭГЭ ЖЭЛДЭ — ХОЁР ТҮСЭБ

АРКАЛЫК. «Аркалы[кай] трансагентствын» ехэ аша[а]най автопоездын жолоошо[н] В. Балабанов жэлэй эхинһ[ээ] хойшо хоёр түсэб дүүргэб[э]. Тэрэ 15.290 тонно ашаа зөөгөө юм.

Областиин жолоошодой ду[нда] да дэлгэрһэн социалис мү[]рысөөндэ эрхимлэгшэ ургас[] хуряалга дээрэ онсо шалгар[]һан байна. Тэрэ «ток—эле[]ватор» гэһэн зам дээрэ Тур[]гайска совхоз-техникумэй ашаанай бүхы машинануу[]дые һэлгэбэ. Тэрэнэй автопоезд нэгэ рейс хэхэдээ, 100 тонно ороһо зөөдэг байгаа. Харин дүн хамта 10 мянга[н] тонно ороһо зөөгөө. «КрАЗ-256» түхэлэй автомобилиие ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэһэнэй ашаар иимэ амжалта туйлагдаа. Жолоошон машинын бортнуудые үндэр болгоһон, рессорнуудые нэмэжэ тодхоһон, прицепэй орондо «Кировецэй» табан тэргэ хэрэглэһэн байгаа.

Тургайска областиин автоуправленииһээ ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсэһэнэй ёһоор, эндэхи 200 гаран жолоошон жэлэйнгээ түсэбые дүүргэнхэй.

ҮРГЭЛЖЭ ДЭЭРЭНЬ ОНЬҺОЖОРУУЛНА

ДОБРОПОЛИ (Донецкэ область). «Добропольеуголь» нэгэдэлэй коллектив жэлэйнгээ социалис уялгануудай гол хубиие дүүргэбэ. Жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 130 мянган тонно түлишэ хэрэглэгшэдтэ эльгээгдээ.

Хүдэлмэри үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулһанай ашаар иимэ амжалта туйлагдана. «Белоозерско» ба «Добропольско» шахтануудай удаа үшөө хоёр шахта — «Новодонецкэ» ба КПСС-эй XXI съездын нэрэмжэтэ шахтанууд оньһожоруулгые дүүргээ. Эндэхи бүхы шахтануудта техникэ түлишэ малтадаг, зөөдэг байна. Шахтын оройе найдамтайгаар хушадаг гүмэр секци хүдэлмэриин аюулгүй байлгые хангадаг.

Эндэ нүүрһэ малталгые оньһожоруулхын хажуугаар бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэдэг техникэ ба газар дорохи транспорт һэльбэн шэнэлжэ эхилэнхэй. Проходческо комбайнууд болон конвейерно лининүүд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

УРАН ШАДАБАРИТЫН ҺУРГУУЛИ

ШЯУЛЯЙ (Литвагай ССР). Эндэхи мелиоративна СМУ-да хүдэлдэг А. Балтрушайтис Литвагай эрхим экскаваторщик гэжэ мэдэрэгдээ. Тэрэ республика дотороо эгээл түрүүлэн табан жэл соо 1 миллион кубометр шоройи малтаһан байна. Сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь, тэрэ тоодо гурбан дүүнэрынь Альбинасые ажалайнь амжалтаар амаршалба.

Хори гаран жэл соо А. Балтрушайтис Литвагай үнинэй мелиоративна предприятинуудай нэгэндэ хүдэлнэ. Тэрэнэй дүүнэр түрүүшынь шабинар байгаа. Тэрэ мелиораторай хүнгэн бэшэ һонирхолтой мэргэжэлдэ дүүнэрээ дурлуулжа шадаа һэн. Мүнөө тэдэнэр хоорондоо ана-мана мүрысэдэг.

Республикын бүхы заха булангуудай мелиораторнууд тэрэнэй дүй дүршэлые халан абахые ерэдэг болонхой. А. Балтрушайтис «лекцинүүдээ» сэхэ поли дээрэ, барилганууд дээрэ үнгэргэдэг юм. Түрүүшын хэшээл техникын хойноһоо зүбөөр харууһалха асуудалда зорюулагдадаг. Мүнөө А. Балтрушайтис Смоленскэ областьдо хүдэлжэ, эндэхи нүхэдэйнгөө Хара бэшэ хүрьһэтэй газарые ашаглахадань туһална.

(ТАСС).

ПРОФСОЮЗАЙ ОБЛАСТНОЙ КОНФЕРЕНЦИ

МҮРЫСӨӨ ШАДАМАРААР ЭМХИДХЭХЭ

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай областной XV конференци дээрэһээ тэмдэглэл

[illegible] ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай областной комитедэй [illegible] эдэй ябуулһан ажал[illegible] тухай конференцидэ [illegible] элидхэл, энэ [illegible] түрүүлэгшэ М. Ж. [Шагд]аров гол анхаралаа социалис мүрысөөнэй эмхидхэл, [иимэ] үрэ дүн тухай асуудалда анхаралаа хандуулба. [Респу]бликын колхоз, совхоз [illegible] мүрысөөнэй уялга абан[illegible] түрүүлэгшэ 86,5 мянга [illegible] хүбүүн болон [illegible] ажаллаха байна. Тэдэнэй [illegible] ажалда [illegible] ёһоор хандадаг [illegible] түлөө хүдэлөөндэ [illegible].

[illegible] жэлэй ажалай үрэ дүн[illegible] Өөрэй, Бодонгуудай [illegible], Ярууны «Коммунизм», Улаан-Үдын районой [illegible] колхозууд, Сотнико[illegible] Улаан-Үдын шубуунай [illegible] бройлерно фабрика[illegible] мүрысөөнэй хабаада[illegible], эрхим һайн үрэ дүн [illegible] түлөө КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай, мүн РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шанда хүртэһэн байна. Тиихэдэ Зэдын район, [Ярууны] районой «Победа» колхоз, Захаамина районой «Михайловский», СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, Хара[illegible] совхозууд 1980—1981 оной малай үбэлжэлгын хаһые [амжал]тайгаар, үрэ дүн һайнтайгаар үнгэргэһэнэй түлөө КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа һэн.

Гадна фермэ болон бригаданууд хэдэн олон коллективүүд, ажалай түрүүшүүл мүрысөөндэ илажа, мүнгэн шан, «Арбадахи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгтэ хүртэһэн.

Имагтал үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй, хүдөөгэй ажалшадай эршэтэ ажалай ашаар туһаар сагай уларилай хэтэ бэрхэшээлтэй байбашье [һаань], республикын хүдөө ажахын продукциин валовой продукциин жэл бүриин хэмжээн 1976—1980 онуудай туршада (дунда зэргээр) 274,9 миллион түхэриг болоо. Ажалай бүтээсэ зарим тэды дээшэлһэн, колхоз болон совхозуудай техникэ зэбсэгжэлгэ нилээд бэхижэһэн зэргэтэй. Госкомсельхозтехникын предприятинууд, эрдэм шэнжэлгын зургаанууд 1980 оной, мүн энэ жэлэй 10 һарын даабарие үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Уһанай ажахын томо ба[рилга]нуудаа, газар уһалха, шэнэ газар элдүүрилхэ гэхэ мэтын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана.

Хяагтын, Бэшүүрэй, Түнхэнэй, Кабанскын районуудай ажахынууд ороохо, тэжээлэй үргамалнуудай, овощой, хартаабхын яһала һайн ургаса хуряажа абаһан зэргэтэй. Зарим ажахынуудта гектар бүриһөө дунда зэргээр 20—30 центнер ороохо тарижа сохижо абаһан ушар хадаа ерэ боломжонуудай ехэ бии байһые элирхэйлэн харуулна бшуу. Энэ жэлдэ хонишодой 27 бригада зуун эхэ хонид бүхэнһөө зуу, зуунһаа дээшэшье хурьга түлжүүлһэн байха юм. Республикын олон һаалишад, һү һаалиин фермэнүүд һү һааха, тугал абаха социалис уялгаяа болзорһоонь урид бэелүүлжэ шадаа.

Гэхэ зуура республикын хүдөө ажахын үйлэдбэриин хэдэ хэдэн участогуудай хүндэ хүшэр байдалтай болоод байһые элидхэлшэ тэмдэглээ. Зарим ажахынууд ороохо, малай тэжээл, овощ болон хартаабха багаар хуряажа абаа. Ган гасуур, сагай уларилай түбэг ушаруулһаниинь мэдээжэ. Зүгөөр хэдэн ажахынуудта газар уһалалгада, севооборот хэрэглэлгэдэ, үтэгжүүлгэдэ анхаралаа һулаар хандуулна. Үйлэдбэридэ эрдэм наукын туйлалтанууд хангалтагүйгөөр нэбтэрүүлэгдэнэ. Олон колхоз болон совхозууд мал ажалай юрэнхы хэмжээе доошонь оруулжархиһан байха юм. Тиигэжэ һүнэй, оросо октябрь, ноябрь һаранuудта доошоо ороо, малай үбэлжэлгын хаһа эмхи гуримгүйгөөр угтагдаа.

Малай үбэлжэлгые эмхи гуримтайгаар, ашаг үрэ арьбантайгаар үнгэргэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхые Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой малшад республикын малшадта хандаһан байна. Тэрэ үүсхэлынь үргэнөөр дэмжэгдээ, олоной хэрэг боложо шадаа. Энэ мүрысөөе хүтэлбэрилхэ, ябасыень саг үргэлжэ сорголхо, харуулха гээшэ профсоюзуудай организацинуудай, бүлэгүүдэй бэелүүлхэ гол шухала хэрэгынь мүн.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэл барагдахаяа байна. Ерэхэ жэлдэ бэелүүлхэ социалис уялгануудаа хүдөөгэй ажалшад тодорхойлжо эхилээ. Түрүү коллективүүд, ажалай түрүүшүүл СССР-эй профсоюзуудай XVII съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлнэ. Жэшээнь, Түнхэнэй районой «Маяк» колхозой гэшүүд 1981 ондо мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхээр шиидэнхэй. Тиихэ зуураа даабариһаа гадуур 1400 центнер һү, 30 центнер ноохо тушааха хүсэлэнтэй. Профсоюзай съездын нээгдэхэ үдэр хүртээр нэгэдэхи кварталай түсэб бүхы талаарнь дүүргэхэ зорилго урдаа табиба. Гүс колхозой үүсхэлые профсоюзуудай областной совет һайшааа, ажалша олон коллективүүд дэмжээ. Кабанскын, Хяагтын, Зэдын, Прибайкалиин болон бусад районуудай олон ажахынууд гүрэндөө түсэбһөө гадуур продуктнуудые худалдаха шэнэ уялгануудые абанхай.

Конференци дээрэ хэгдэһэн тосоото элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаһан Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон, Социалис Ажалай Герой Д-Н. Б. Сундуев:

— Арбадахи табан жэлэй түсэбтэ даабарие дүрбэн жэл соо дүүргэжэ һэмди. Жэл бүхэндэ дунда зэргээр зуун эхэ хонин бүхэнһөө 127,5 хурьган абтажа байгаа. 95 центнер ноохон түсэбһөө гадуур хайшалагдаа. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлые яһала амжалтатайгаар дүүргэнхэйбди. Зуун эхэ хонин бүхэнһөө 153 хурьган түлжүүлэгдээ, хонин бүриһөө 6 килограмм ноохон хайшалагдаа, хурьган бүхэнэй шэгнүүр эхэһээ таһалхадамнай 25 килограмм болоо һэн, — гэжэ элидхээд, хойто жэл — арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ бэелүүлхээр абаһан социалис уялга тухайдаа хөөрөө, өөрынгөө колхозой суута хонишон Социалис Ажалай Герой О. Э. Сангадиевагай даадаг бригадын коллективтэй социалис мүрысөөнэй хэлсээ баталаабди гэжэ мэдүүлһэн байна.

Прибайкалиин районой «Прибайкальский» совхозой Мостовкын МТФ-гэй һаалишан О. Г. Шитикова, Түнхэнэй «Маяк» колхозой түрүүлэгшэ П. М. Махаров, Мухар-Шэбэрэй районой Суулгын совхозой тугалшан Б. С. Базарсадаева, Кабанскын шубуунай фабрикын профсоюзай фабкомой түрүүлэгшэ З. А. Курбатова, Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой механизатор П. А. Ванчиков, Сэлэнгын районой «Бестужевский» совхозой МТФ-е даагша Д. Л. Лундукова, Загарайн бройлерно фабрикын оператор Л. К. Замаратских болон бусад конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, түбхын түрүүндэ социалис мүрысөөе [illegible] хүсэн тухай, коллективнэ мүрысөө эмхидхэхэ [illegible] тухай тогтоо.

Гэхэтэй хамта гэгдэжэ ябаһан коллективүүдэй дунда, мүн тиимэ хүн бүхэнэй хүдэлмэри ябуулха гээшэ мүрысөөнэй нэгэ шухала зүйлынь болоно. Үнэндөө эдэнэй байдал һайжаруулха, гээгдэлһээнь эрид гаргаха хэмжээн һулаар абтана, хооһон хөөрэлдөөн болоод дүүрэхээ һанана гэжэ ажаглалта хэгдээ. «Гээгдэгшэдгүйгөөр хүдэлмэрилхэ!» гэһэн ростовойхидой дэлгэрүүлһэн хүдэлөөе хүдөө ажахын үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гээшэ шухалын шухала хэрэг болоно. Һүүлэй үедэ 3—5 мянган килограмм һү үнеэн бүриһөө һааһан һаалишад олошорногүй. 1980 ондо республика дотор үнеэн бүриһөө дунда зэргээр миил 1518 килограмм һаагдаа һэн. Харин 1977, 1978 онуудта 1800—1900 килограмм болоһон байгаа. Зуутан солодо хүртэһэн хонишод баһал олошорногүй. Энэ байдалые һайжаруулхын тула профсоюзай комитедүүд эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха уялгатай. Мүрысөөнэй гуримай нэгэ шухала зүйлэйнь бирагүйгөөр дүүргэгдэжэ байһые энээхэн нэгэ жэшээ баримтална бшуу.

Мал ажалай, газар тариалангай продуктнуудые абалгые дээшэлүүлхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэтэеэ зэргэ нийтын адууһа мал гарзалуулха, техникэ болон оньһон түхеэрэлгэнүүдые муугаар ашаглаха ушарнуудтай шанга тэмсэл ябуулха шухала байһаниинь элидхэлэйшье, делегадуудай хэлэһэн үгэнүүдэйшье удха соо̄һоо харагдана. 1980 ондо республикын колхоз болон совхозуудта 2,4 миллион түхэриг сэнтэй нийтын мал гарзалһан, үгы болоһон, хулгайда ороһон байна бшуу. Профсоюзай райкомууд, рабочком болон профкомууд эдэ баримтаһаа бодото тобшолол хэхэ, зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй.

Үйлэдбэрилһэн продуктнуудай, бүхы хүдэлмэриин шанар һайжаруулха асуудалда яһала анхарал хандуулагдадаг болоод, зарим тэды урагшаа алхамай хэгдэжэ байһаниинь элеэр харагдана. Гэбэшье Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин, Зэдын районуудай байдал һананаһаа хүрэмөөр бэшэ. [illegible] жэлэг[illegible] районо[illegible] мал түлжүүлэлгэ, [illegible] үйлэдбэриин [illegible] үрэ дүн [illegible].

Профсоюзай организацинууд коллективнэ социа[лис] [illegible] хэлсээ, ша[illegible] уялга[illegible] конференциин абаһан тогтоол бэе[лүүлэ]гдэһэниинь тон зүб хэрэг.

Коллективнэ хэлсээнүүдэй зарим тээгүүр хангалтагүйгөөр дүүргэгдэдэг, профсоюзай комитедүүдэй түшэг тулгуури болохо нийтын эмхинүүдэй дутагдалтай хүдэлмэри тушаа ажаглалта хэгдэбэ. Тиихэ зуураа ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд хадаа саг үргэлжын үйлэдбэриин зүблөөнэй, научно-техническэ бүлгэмэй, ухаалан зохёогшодой, уралан наринжуулагшадай бүлгэмэй ажал ябуулгаар һонирходоггүй, тэдэнэй дүүргэдэг үүргые тоодоггүй байна.

Хүдөөгэй ажалшадай байдал һайжаруулха, ажаһуудалай үдэр бүриин хэрэглэмжые жэншэдгүйгөөр хангаха, ажаллахадань таатай зохид эрхэ нүхэсэл тогтоохо гээшэ профсоюзай комитет бүхэнэй зайлашагүй хэрэгынь болоно. Гэхэ зуура конференци дээрэ үгэ хэлэһэн олон делегадууд энэ хэрэгтэ ехэ дутагдалай бии байһые тобойлгон харуулаа гэжэ тэмдэглэмээр.

Республикын хүдөө ажахын министр В. У. Дарханов, «Бурятпромжилводстрой» трестын начальник Г. М. Кучумов, КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһагые даагша Б. Н. Николаев үгэ хэлэһэн байна. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай областной конференциин хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, облпрофсоведэй президиумэй түрүүлэгшэ А. Д. Чукаев хабаадаа.

Конференциин делегадууд областной комитедые, шалгалтын комиссие шэнээр һунгаһан байна. СССР-эй ба Россин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай съезднүүдэй, мүн союзууд хоорондын профсоюзай конференциин делегадуудые һунгаба.

* * *

Шэнээр һунгагдаһан областной комитедэй түрүүлэгшээр М. Ж. Шагдаров, секретаряар И. П. Ефимов һунгагдаа.

Г. ЦЫРЕТОРОВ.

Нийтын малай үбэлжэлгын үедэ районойнгоо ажалшадые, илангаяа малшадые соёлой талаар хангаха асуудалаар һаяхан үнгэрһэн зүблөөн-семинар дээрэшье, соёлой таһагай хэмжээ ябуулганууд соошье соёлшодой урда харюусалгатай эрилтэнүүд табигданхай. Элдэб һонирхолтой хэмжээ ябуулганууды хэрэглэн, ажалшадай сүлөөтэй сагые һайнаар эмхидхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри районой соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр ябуулагдана гээшэ. Малшадые соёлой талаар һайнаар хангахын тула хүн зоной эрилтэнүүдые тэдэнэр хараадаа абана. Тиимэһээ элдэб темээр хөөрэлдөөнүүдые болон бусад хэмжээ ябуулганууды үнгэргэнэ. Район дотор хамтадаа 365 малшадай, хонишодой байранууд тоологдодог юм. Хүдөөгэй ажалшадые соёлой талаар хангалгын түрүү дүй дүршэлые олоной дунда нэбтэрүүлхэ асуудалда ехэ анхарал мүнөө үедэ хандуулагдана. Тиихэдэ район соомнай агитационно-уран һайханай бригаданууд байгуулагдажа, амжалтатайгаар ажаллажа эхилэнхэй. Тэдэнэй тоодо манай түбэй соёлой байшангай «БИС» («Боремся и славим!») гэжэ нэрлэгдэһэн агитбригада малшадые соёлой талаар хангахаһаа гадна, хүдөөгэй соёлой байшангууд шадар эмхидхэгдэһэн агитбригаданууд, соёлой таһагай автоклубуудта методическа туһаламжа үзүүлнэ. Автоклубуудые даагшад графигай ёһоор долоон хоногой

СОЁЛШОД—ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДТА

АГИТБРИГАДАНУУДАЙ АЖАЛЫЕ ЭРШЭДХЭХЭ

четверг бүхэндэ малшадта ошоно.

Үнгэрһэн хугасаа соо «БИС» гэһэн агитбригада 78 концерт, 46 хөөрэлдөө, лекци эмхидхэһэн байна гэхэ гү, али 2338 хүнине соёлой талаар хангаа юм. «БИС» агитбригадын концертнүүд яһала һайнаар үнгэрдэг. Тиимэһээ манай харагшад — малшад, хонишод, механизаторнууд агитбригадын гэшүүдэй концерт, нааданууды халуунаар угтана. Түбэй соёлой байшангай директор, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Пылма Цыреновна Доржиевагай гүйсэдхэдэг буряад арадай дуунууд бултанда һайшаагдадаг. Агитбригадымнай концертын репертуарта тува, монгол, ород болон буряад композиторнуудай дуунууд олон. Ольга Дугарова, Цыбикмит Галсандоржиева, Валентина Содбоева гэгшэдэй дуулаһан дуунууд хүдөөгэй ажалшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртэдэг байна. Тиихэдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй һанамжануудые, дурадхалнуудые тусхай тетрадь дээрэ бэшэжэ абадагбди. Энэмнай агитбригадын концертын сценарие зохёохо хүдэлмэридэ ехэ туһа хүргэдэг. «Первомайский», Хэжэнгын, Загаһатын совхозуудай ажалшадта, малшадта айлшалжа, тэдэнтэй уулзажа, концерт наадаяа харуулжа ерээ һэмди. Тиихэдэ транспортһаа, үгышье һаа, элдэб ондоо шалтагаануудһаа болоно, районой зарим автоклубууд, агитбригаданууд малшадые хангаха аргагүй байдаг. Иимэрхүү үзэгдэлнүүд манайшье агитбригадада ушардаг байна. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха асуудалаар хэмжээнүүд абтажа байнхай. Агитбригадануудай конкурс-харалга, ажахынуудай «Экономикын болон соёлой үдэрнүүдые» болон бусад хэмжээ ябуулганууды районой соёлой таһаг хараалаанхай. Гүн гүнзэгы удхатай, түхэл шэнжээрээ баян, ойлгосотой концертнүүдые бэлдэхэ, элдэб һонин хэмжээ ябуулганууды хараалха гээшэ районой соёлшодой уг зорилго болоно.

С. ДАБАЕВ,
Хэжэнгын районой соёлой таһагай автоклубые даагша.

РСФСР-эй һургуулинуудай габьяата багша Савелий Михайлович Андреевэй һонин намтартай танилсахадаа, тэрэ ажабайдалайнгаа үргэн замай эхиндэ багшын мэргэжэл шэлэһэн гэжэ мэдэхээр. Эрхүүгэй гүрэнэй университет дүүргэжэ, Баргажанай районой Баян-Гол нютагта багшалхаяа ерэхэдээ, Савелий Михайлович 25 наһатай байһан юм. Тиихэдэ энэ нютагай хүдөөгэй залуушуулай һургуули эгээн түрүүн эмхидхэгшэдэй нэгэн болоно. Залуу багша бэрхэшээлнүүдһээ тунхаридаггүй, шанга эрилтэ табижа шададаг, эршэмтэй, эдэбхитэйгээр хүдэлдэг һэн.

БАГША ТУХАЙ ҮГЭ

Гушаад онуудай үе. Энэ үеые хүндэ промышленностиин түрүүшын асари ехэ барилгануудай гайхамшагта үе гэжэ совет хүнүүд омогорхон хэлэдэг гээшэ. Нюдарган баяшуулай хамтын хэрэгтэ тойбо татажа, хоро хүргэбэшье, орон доторнай хаа хаанагүй шэнэ байдал зохёогдон байгуулагдажа, хүнүүдэй сэдьхэл, ухаан бодол мэдэрэлдэ угаа ехэ хубилалта боложол байгаа.

Савелий Андреев — шэнэ байдал түхөөгшэдэй нэгэн. Хамтын ажалай байгуулалтын бэрхэшээлтэй үедэ урагшатай абари зангаа, эрдэм бэлигээ харуулжа, бодото ажал хэрэг дээрэ бэеэ тэрэ шалгаа ёһотой. Шабинараа имагтал эрдэмэй үндэһэнтэй танилсуулхаһаа гадна, мүн нийтын, шэнэ байгуулалтын эдэбхитэдэй арюун һайхан жэшээ дээрэ хүмүүжүүлхые эрмэлзэдэг бэлэй.

— Манай һургуулида хололын хүдөө нютагуудһаа, ехэнхидээ малшадай үхибүүд ном һудар үзэхэеэ ерэдэг һэн, — гэжэ Савелий Михайлович он жэлнүүдэй угаа түргэнөөр үнгэрһэнние гайхаһандал, һанан дурдан ярина. — Тэдэнэй олонхинь паровоз, автомобильшье хараагүй, гэнэн хонгор байдаг һэн. Мүн багшанарай хүдэлмэриин эрхэ байдал ехэ бэрхэшээлтэй байгаа. Һургуулиин гэрнүүд уйтан, хүйтэн, партанууд болон һуралсалай хэрэгсэлнүүд, номуудшье хүртэдэггүй һэн.

Удаань Алайрай районой Алайр нютагай дунда һургуулида һуралсалай таһагые даагшаар тэрэ ажаллаа.

1937 онһоо Савелий Михалович Сэлэнгын районой Загастайн дунда һургуулида түрүүшээр һуралсалай таһагые даагшаар, удаань һургуулиин директорээр томилогдоһон юм.

Тэрэ үедэ минии наһанай хүнүүд табадахи класста һуража байгаа. Манай түүхын багша Савелий Михайлович Андреевые эли тодоор һанадагби. Багшамнай программаһаа гадуур «Спартак», «1-дэхи Пётр», «Дайн ба эб найрамдал» гэһэн, мүн марксизм-ленинизмын классигуудай номуудтай, тэрэ сагай совет уран зохёолшодой бүтээлнүүдтэй һурагшадаа танилсуулдаг һэн. Сэхыень хэлэхэдэ, Савелий Михайловичай заабари зүбшөөлөөр бидэ һургуулиингаа библиотекын эдэбхитэй уншагшадынь болоһон байхабди. Гэхэ зуура тэрэ үедэ Загастайн дунда һургуулиин библиотекэдэ тэрэнэй хани нүхэр Елена Сергеевна ажаллагша бэлэй.

Тэрэ гэһээр дүшэ гаран жэл үнгэрөө, теэд Савелий Михайловичай дэлхэйн бүмбэрсэгэй картын дэргэдэ зогсоон, хурса тодоор хөөрэжэ байһаниинь, мүнөөшье шэхэндэм элихэн дуулдаһандал болодог. Абяа шэмээгүй һуужа, багшаяа шарайшалан, анхаралтайгаар шагнажа, эртэ үе сагай Римэй эрэлхэг гладиаторнуудай буһалгаан тухай багшынгаа тайлбарилан хэлэһэн, дуулгаһан юумыень алдангүй хадуужа, ойлгожо абахые оролдогшо һэмди. Багшамнай тодо һонороор хөөрэжэ, һурагшадаа түүхэ домогоор һонирхуулжа шадагша бэлэй.

Савелий багшын һурагшадай олонхидынь түүхын багшанар, литераторнууд болоһон байха. Түүхын эрдэмэй доктор, профессор Бата Бадмаевич Батуев, философиин эрдэмэй доктор Даша Дашапылович Лубсанов, түүхын эрдэмэй кандидат Гармажап Лудупович Санжиев, журналистнууд Бата Аюшеевич Гылыков, Василий Гумпылович Гумпылов, мүн журналист ябаһан, мүнөө республикын түлишын промышленностиин министр Пурбо Эрдынеевич Ренчинов болон бусад олон мэдээжэ нүхэд тэрэнэй һурагшад байһан юм.

Зунайнгаа амаралтын үедэ һурагшадайнгаа түрэл колхоздоо, нийтын малай тэжээл бэлдэлгэдэ туһалжа, фермэ, отаранууд дээрэ хүдэлжэ байхадань, Савелий Михайлович заатагүй ерэжэ, ажалайнь эрхэ байдалаар һонирходог, колхознигуудай урда лекци уншадаг, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байгаа.

1941 он. Багша-коммунист Андреев Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаа. Империалис Японие илаһанай удаа офицер Андреев амгалан тайбан ажалдаа бусажа, Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын инспектороор томилогдоһон байна.

Савелий Михайлович олохон жэлэй туршада хэдэн дунда һургуулинуудай, багшанарай училищиин директорээр, Сэлэнгын районой арадай гэгээрэлэй таһагые даагшаар аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлһэн юм.

Арбаад жэлэй хугасаада Гусиноозерск хотын 1-дэхи дунда һургуулиин директорээр тэрэ ажаллаа. Энэ һургуули дүүргэжэ гарагшад директор, багшанар тухайгаа магтаалай халуун үгэнүүдые хэлэдэг гэжэ нэгэнтэ бэшэ дуулаа һэм.

Арадай гэгээрэлэй таһагые даагшаар хүдэлхэдөө, Савелий Михайлович районой ба городойнгоо һургуулинуудай ажалые һайжаруулхын түлөө үнэн сэдьхэлһээ оролдоо, хамтын хэрэгтэ шадаха зэргээрээ хубитаяа оруулалсахые саг үргэлжэ эрмэлзэдэг байгаа. Район соогоо оршодог дунда ба найман жэлэй һургуулинуудта һуралсалай мастерскойнуудые эмхидхэжэ, Загастайн дунда һургуулие Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой шэнэ түб бууса — Тохой нютаг нүүлгэжэ, тэндэхи арад зоной баяр баясхаланда хүртэһэн юм. Багшын хүнгэн бэшэ хүдэлмэридэ ном зааха шэнэ онол арганууды нэбтэрүүлхые оролдодог, шухалань гэхэдэ, һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие саашадань улам һайжаруулха хэрэгтэ шадабаритай бэрхээр туһалхые тэрэ оролдогшо бэлэй.

Савелий Михайлович налгай, дэлгэр сэдьхэлтэй, өөртөө, нүхэдтөөшье эрилтэ ехэтэй хүн гэжэ Сэлэнгын багшанар хэлсэдэг. Районой болон Гусиноозёрск хотын олохон һурагшадай хуби заяанда габьяата багшамнай һайн нүлөө үзүүлһэн юм. Хэды олон хүбүүд, басагадта бэрхэшээлнүүдые дабаха ябадалдань туһалаа гээшэб! Тэрэнэй 1-дэхи дунда һургуулие хүтэлбэрилжэ байха үедэ тус һургуули дүүргэгшэдэй олонхинь дээдэ һургуулинуудта ородог байгаа. Энэнь тус һургуули дүүргэгшэдэй эрдэм мэдэсынгээ талаар гүнзэгы, бата найдамтай бэлэдхэлтэй байһые гэршэлнэ бшуу.

1942 онһоо Ленинскэ партиин гэшүүн Савелий Михайлович Андреев сэрэгэй ба ажалай баатаршалга гаргаһанайнгаа түлөө «Германие илаһанай түлөө», «Японие илаһанай түлөө», «Ажалдаа шалгарһанай түлөө», «Ажалай габьяагай түлөө», «Ажалай ветеран» гэһэн медальнуудаар, РСФСР-эй ба Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан байна. 1975 ондо С. М. Андреевтэ РСФСР-эй һургуулиин габьяата багшын үндэр нэрэ зэргэ олгогдоо.

Савелий Михайлович мүнөө жэлдэ 75 наһатай болобо. Үндэр наһатай болобошье, Савелий Михайлович омог дорюун, хүнгэн сарюун, нийтын ажабайдалда хабаадаһаар. С. М. Андреев Гусиноозёрск хотын ажалай ба дайнай ветерануудай соведэй гэшүүн. Тиимэ хадаа хүмүүжүүлгын үүргые дүүргэжэ ябаһан зандаа.

Р. БАЛДАНОВ.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ПОРТ ҮРГЭДЭНЭ

БЕРЛИН. 1961 ондо хүдэлжэ эхилһэн сагһаа хойшо Ростокско порт 50 мянгадахи судняа угтажа абаба. Үнгэрһэн жэлнүүдтэ дэлхэйн 63 ороной корабль эндэ ерээ. Портын причалда совет суднануудшье ходо ерэдэг.

ГДР-эй эгээл томо портнуудай нэгэн саг үргэлжэ үргэдэнэ. Жэлдээ 15,1 миллион тонно ашаа энээгүүр дамжан үнгэргэдэг байна. Элдэб түхэлэй суднануудые хангаха шэнэ причалнууд эндэ баригдажа байнхай. 1985 ондо энэ барилгын дүүрэхэдэ, тус портын ашаанай эрьесэ жэлдээ 23,5 миллион тоннодо хүрэхэ юм.

ШЭНЭ ЦЕХ АШАГЛАЛГАДА ОРУУЛАГДАБА

БУХАРЕСТ. Брашов хотодохи автомобиль бүтээлгын заводто ашаанай машинын двигатель үйлэдбэрилхэ шэнэ цех ашаглалгада оруулагдаа. Энэнь республикын томо предприятида «ДАК-1115» түхэлэй ашаанай автомобильнуудые олоор бүтээжэ эхилхэ арга олгобо. Мүнөө үедэ Румыниин автомобиль бүтээлгын промышленность 3-һаа 100 тонно хүрэтэр ашаа тээхэ 12 түхэлэй автомобиль бүтээдэг байна.

ЕХЭ ЗОРИЛГОНУУД

УЛААН-БААТАР. Булган аймагай мал ажалай үйлэдбэриин туршалгын станци 20 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэбэ. Тэрэ хадаа ашаг шэмэ ехэтэй үүлтэрэй мал үсхэбэрилдэг республикын томо ехэ түбүүдэй нэгэниинь юм. Үнгэрһэн жэлнүүдтэ станциин коллектив элдэб түрэлэй малай тоо толгой олошоруулха, тэрэшэлэн ашаг шэмэ ехэтэй үүлтэрэй хони ба эбэртэ бодо мал бии болгохо талаар ехэ амжалтануудые туйлаа. Тус станцида бии болгогдоһон «хангайн» үүлтэрэй нарин ноохотой хонин бүриһөө дунда зэргээр 4—5 килограмм эрхим шанартай ноохон хайшалагдадаг юм. Мүнөө хүдөө ажахын «Чойбалсан» нэгэдэлдэ 13 мянган толгой иимэ хонид тоологдоно.

(ТАСС).

ЛЕНИНЭЙ ХЭРЭГЫЕ ҮНЭН СЭХЭЭР ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛЭГШЭ

ХИЛЫН СААНАҺАА • ТАСС • АПН •

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй түрэһөөр 75 жэлэй ойе түрүү хүн түрэлтэн үргэнөөр, баярай оршон байдалда тэмдэглэжэ байна. Энэ гайхамшаг ойдо зорюулагдаһан митингнүүд, выставканууд, конференцинүүд боложо, тусхай материалнуудай тунхаглагдажа байһан тухай мэдээсэлнүүд олон оронуудһаа абтана.

Дэлхэйн олониитэ Л. И. Брежневые мүнөө сагай партийна, гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, агуу ехэ Ленинэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ, амгалан тайбан байдалай, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал болюулхын түлөө, уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ гэжэ тоолоно.

ВЬЕНТЬЯН. Ленинэй, Агууехэ Октябриин хэрэгүүдые гайхамшагаар үргэлжэлүүлэгшэ, совет арадай үнэн хүбүүн, КПСС-эй, Совет гүрэнэй ба уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, амгалан байдалай ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлшэ, залан сэхэ марксист-ленинец Леонид Ильич Брежнев 75 наһатай болобо,— гэжэ НРПЛ-гэй ЦК-гай орган «Сиенг Пасасо» газетэ бэшэнэ.

Советскэ Союз Л. И. Брежневэй сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро экономическа, политическэ ба соёлой хүгжэлтын замаар урагшаа этигэл түгэс дабшана. Коммунис байгуулалтын хэрэгтэ СССР-эй туйлаһан амжалтанууд Л. И. Брежневэй ажал ябуулгатайнь нягта холбоотой, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал баталхын тула эдэ бүгэдые хэнэ,— гэжэ тус газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

ВАШИНГТОН. США-да хэблэгдэн гарадаг «Совьет Лайф» гэжэ журналай декабриин номерой гадар хуудаһан дээрэ Леонид Ильич Брежневэй фотопортрет үгтэнхэй. Энэ журнал Л. И. Брежневэй хуряангы намтарые тунхаглаба. Гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, Советскэ Союзай Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшын ажабайдалай ба ажал ябуулгын шатануудые тэндэнь элирхэйлэгдэн харуулагдана.

ЛИССАБОН. Л. И. Брежневэй 75 наһанай ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Португалиин ниислэлдэ болобо.

«Португали—СССР» гэһэн бүлгэмэй түрүүлэгшын орлогшо Л. М. душ Сантуш суглаарагшадай үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, түрүү хүн түрэлтэн совет хүтэлбэрилэгшын алдар соло, ажал ябуулгыень коммунизм байгуулгын хэрэгтэ, эб найрамдалай, буу зэбсэгүүдые хуряахын, шахардуу байдал һуларуулхын ба уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө тэмсэлдэ СССР-эй туйлаһан асари ехэ илалтануудтай холбоно гэжэ тэмдэглэбэ.

МАДРИД. Л. И. Брежневэй «Дурдалганууд» гэһэн номые харалгын ёһолол эндэ болоо. Энэ ном олон хэһэгээр испан хэлэн дээрэ «Рубиньос» гэжэ хэблэлээр барлагдан гараба.

МАНИЛА. Л. И. Брежневэй түрэһөөр 75 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Филиппинын президент Фердинанд Маркос Хилын саанахи оронуудтай холбоо барисаа бэелүүлдэг совет хани барисаанай ба соёлой бүлгэмүүдэй холбооной делегацитай уулзахадаа, совет хүтэлбэрилэгшэдэ үнэн зүрхэнэй амаршалга ба элүүр энхые хүсэһэн хүсэлэнгүүдые дамжуулаа.

Л. И. Брежневэй дурадхаһан, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулха зорилготой шэнэ үүсхэлнүүдые һайшаан тэмдэглээд, бүгэдэ нийтын амгалан тайбан байдал бэхижүүлхэ, дайе саран зайсуулха хэрэгтэ Л. И. Брежневэй оруулдаг тон ехэ хубитые үндэрөөр сэгнэбэ.

БОГОТО. Л. И. Брежневэй түрэһөөр 75 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Колумбиин олониитын баярай суглаан эндэ болоо.

— Бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал бэхижүүлхэ, дэлхэйн гүрэнүүдэй ба арадуудай хоорондо хани барисаанай, этигэлсэлгын оршон байдал хангахын тула совет хүтэлбэрилэгшын бэелүүлдэг сусаршагүй ажал ябуулгые Колумбиин арад үндэрөөр сэгнэнэ,— гэжэ олониитын мэдээжэ ажал ябуулагша, Колумбиин национальна поэт Луис Видалес мэдүүлбэ.

Суглаанда хабаадагшадай баталан абаһан тогтоол дотор иигэжэ тусхайлан тэмдэглэгдэнэ. Л. И. Брежневэй ажаябадал—өөрынгөө арадта, бүхы хүн түрэлтэндэ үнэн сэдьхэлһээ алба хэдэг байһанай гайхамшаг жэшээ болоно. Мүн тэрэнэй намтарынь амгалан тайбан байдалай үнэн найдабари— Совет гүрэнэй намтар болол-соно.

(ТАСС).

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК. Эзэмдэгдэһэн Голландска үндэрдэхэнүүдтэ Израилиин хуулинуудые хэрэглэдэг болохо, тайлбарилан хэлэбэл, Сириин харьяата газар дайдые өөрынгөө мэдэлэй болгохо гэһэн Тель-Авивай шиидхэбэрие үнэнтэ бэшэ, уласхоорондын хуули гуримда бүдүүлигээр зүришэһэн ябуулга гэжэ ООН-ой Аюулгүйн Совет соносхобо. Шиидхэбэрээ дары болюулха гэһэн Соведэй һайшааһан эрилтэ Израилиин урда табигдана. Энэ шиидхэбэриин ямараар бэелүүлэгдэжэ байһан тухай элидхэл хоёр неделиин турша соо хүргэхэ гүйлтатайгаар Аюулгүйн Совет ООН-ой генеральна секретарьта хандаба. Энэ шиидхэбэрие дүүргэхэеэ Израилиин арсаа һаань, ООН-ой Уставтай зохилдуулан шухала бүхы хэмжээнүүдые абаха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхын тула Аюулгүйн Совет январиин 5-һаа хожом бэшэ дахин сугларха болоно.

ДАНИ. СССР Дани хоёрой хоорондо аша үрэтэй харилсаа холбоон үргэдэнэ. Орон дотор совет «Беларусь» тракторнууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. «Данабеларусь» гэжэ датско-советскэ бүлгэм эдэ тракторнуудые худалдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бүлгэмэй залнуудай нэгэндэ.

ХҮРШЭНЭРЭЙ ҺОНИН

1982 ОНОЙ ТҮСЭБӨӨР

Ангарскын цементно-горно комбинадай хоёр бригада 1982 оной түсэбөөр ажаллажа байна. Ажалайнь амжалта олон нүхэсэйһөө буридхэнэ. Г. С. Андреев В. А. Анисимов хоёрой хүтэлбэрилдэг бригаданууд материалнуудые алмаха талаар хэдэн арбаад дурадхал оруулагдаһан. Жэшээлхэдэ, В. А. Анисимовай бригада уялгата 500 түхэрэгэй орондо 700 түхэрэгэй материал алмажа шадаа. Тус бригада коммунис ажалай ударнигай коллектив гэһэн нэрэ зэргэ хүртэһэн байна.

БОРБООСГОЙ СУГЛУУЛНА

Ангара шадарай хүбшэ тайгада нэрһанай борбоосгой суглуула эхилбэ. Байшэ ондо лесоводууд 21 тонно борбоосгой бэлдэхэ түсэбтэй юм. Энэнь гушаад мянган гектар талмайда нэрһэн тужа үргэжэ шадаха жэшээтэй. Областиин 35 питомнигто борбоосгой таригдаха.

Сибириин нэрһан Алас-Дурнадашье һайнаар ургана. Ангара шадарай лесоводууд хэдэн жэлэй урда тэд Хабаровскын хизаартахи, Сахалинай ба Камчаткын областьнуудтахи нүхэдтөө нэрһанай борбоосгой почтоор эльгээһэн юм. Харин мүнөө тэдэнэй нэрһан тужанууд ногоорхо эхилэнхэй. Эрхүүгэй областиин ойн албанай ажахынууд Россиин Федерациин олон районуудай захилнуудые абанхай.

(«Восточно-Сибирская правда» газетэһээ).

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

ХОЁР БОТИ БЭЛЭГ

М. Горькиин нэрэмжэтэ РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат, Буряадай АССР-эй арадай поэт Н. Дамдиновай шэлэгдэмэл зохёолнуудай хоёр ботиие Москвагай «Советская Россия» хэблэл байгша ондо хэблэн гаргажа, үргэн уужам Россиингаа уншагшадта бэлэглэбэ.

Түрүүшынь боти соо шүлэгүүд болон поэмэнүүд ороо. «Ангар тухай домог», «Маяковскиинда айлшаар», «Шэнхинээтэ нарhад», «Адуушан Дугар», «Сүхэ-Баатар тухай дуун», «Гэсэрэй зүргөөр» болон олондо мэдээжэ болоhон бусад шүлэгүүд, бишыхан поэмэнүүд шэнэ зохёолнууд мэтээр уншагдана. Тиихэдэ «Шэлдэй занги тухай дуун», «Доржи Банзаров тухай дуун», «Минии багша Ленин», «Эсэгын нэрэ» гэhэн эпическэ поэмэнүүд, «Декабристын бэhэлиг» гэжэ шүлэглэмэл драма энэ боти соонь багтаа.

«Ургын hалбарха үеэр» гэhэн киносценариень, литературын асуудалаар бэшэгдэhэн гүнзэгы бодолнуудтай статьянуудынь хоёрдохи боти соонь олохобди.

Мэдээжэ совет поэдүүд, мэргэжэлтэй оршуулагшад манай поэдэй бэлиг түгэлдэр зохёолнуудые hайнаар оршуулжа, ород уншагшадай hонорто хүргэhэн байна. О. Дмитриев, В. Гордейчев, Ю. Левитанский, Р. Рождественский, В. Карпеко, Ю. Хазанов, Р. Казакова, Е. Евтушенко, М. Луконин мэтын мэдээжэ совет оршуулагшадай хажуугаар өөhэдымнай оршуулагшад хабаадаhан байхадаа hонин байна. Хэд бэ гэбэл, А. Щитов, А. Румянцев, В. Липатов Н. Дамдиновай олохон зохёолые уран хурсаар оршуулжа шадаа.

Иигэжэ манай буряад авторай шэлэгдэмэл зохёолнууд Москвада анха түрүүнээ хоёр боти болгогдон гараба гээшэ.

Ц. ДОНДОГОЙ.

Улаан-Үдын барилга-хабсаралгын дүрбэдэхи управлениидэ Р. Д. Суханова штукатур-шэрдэгшээр олон жэлэй туршада хүдэлнэ. Залуушуулые hурган хүмүүжүүлэгшэ Раиса Дмитриевна ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, үйлэдбэриингөө даабаринуудые 130—135 процентээр дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: штукатур-шэрдэгшэ Р. Д. Суханова ажал дээрээ.

М. СУТУРИНАЙ фото.

ЗАЛУУ БАЛЕТМЕЙСТЕРНҮҮДЭЙ КОНКУРС

Декабриин 5-да Улаан-Үдэдэ эхилhэн залуу балетмейстернүүдэй нэгэдэхи конкурсдо Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдай хореографическа отделениин студентнэрэй найруулан табиhан хатарнууд дурадхагдаба. Союзууд хоорондын уран hайханай байшангай ба Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдай хореографиин кафедрын хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлээр тус конкурс эмхидхэгдээ юм.

Энэ конкурс, хоёр шатарай, локомотив-вагон заhабарилгын заводой соёлой болон техникын ордон соо декабриин 27-до үдэрэй 3 сагта түгэсхэлэй концерт болохо. Концертээр олдоhон мүнгэн эб найрамдалай жасада оруулагдаха юм.

Профсоюзай клубуудай хореографическа коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, республикын соёл-гэгээрэлэй училищиин хатарай мэргэжэлэй hурагшад энэ концертдэ хабаадаха.

В. ШАХОВА,
облпрофсоведэй уран hайханай байшангай методист.

ХҮГЖЭМЭЙ ҮДЭШЭ

Манай библиотекын искусствын таhаг хадаа уншагшадые гоё hайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ зорилготой. Элдэб олон hонин номуудай выставкэнүүдые, элдэб хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэнэбди. Ород композитор С. И. Танеевэй түрэhөөр 125 жэлэй ойдо, Гүрэнэй шангай лауреадуудта — СССР-эй арадай артистнууд Е. Максимовада, Б. Штоколовто, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, композитор В. Шаинскида, шэмэглэн гоёолгын искусствада зорюулагдаhан номуудай выставкэнүүдые уншагшадай анхаралда дурадханабди. «Мүнөө үеын актёрнуудай болон режиссёрнуудай зохёохы ажал» гэжэ нэрлэгдэhэн мэдээсэлэй үдэрые манай таhагай ахалагша библиотекарь И. И. Богомолова hайнаар үнгэргөө.

Джаз тухай лекци-концерт манай таhагай уншалгын зал соо hаяхан болобо. Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай студентнэр эндэ уригдаhан байна. Зүүн-Сибириин гүрэнэй соёлой институдай 4-дэхи курсын студентнэр Ольга Ложкина, Ольга Молонова гэгшэд джаз тухай тэдэндэ хөөрэжэ үгөө. Джазай бии болоhон түүхэ, тэрэнэй шатанууд, совет джазай ансамбльнууд эндэ суглараагшадые ехэтэ hонирхуулhан байна. Джаз тухай литературатай уншагшад танилсаа, пластинкануудые шагнаа.

Н. ХАДАХАНОВА,
А. М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын искусствын таhагые даагша.

«ХОДО ЕРЭЖЭ БАЙГ ЛЭ»

«Дуун болоhон шүлэгүүд» гэжэ нэрлэгдэhэн хүгжэм-дуунай үдэшэ Ивалгын гидромелиоративна техникумдэ hаяхан үнгэрбэ. Поэт Ц. А. Жимбиев, Буряадай АССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ С. С. Манжигеев гэгшэд эндэ уригдаа. Композитор С. Манжигеев дуун болоhон шүлэгүүд тухай hонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Буряадай АССР-эй арадай артист Л. Шоболов, республикымнай габьяата артист К. Миткинов гэгшэд Ц. Жимбиевэй, Д. Улзытуевай, Д. Дамбаевай үгэнүүдээр бэшэгдэhэн дуунуудые энэ үдэшэ гүйсэдхэhэн байна.

— Манай техникумэй багшанарта, студентнэртэ «Дуун болоhон шүлэгүүд» гэhэн үдэшэ ехээр hайшаагдаа. Хожом уран зохёолшод, хүгжэмшэд ходо ерэжэ байг лэ,— гэжэ техникумэй библиотекарь Р. Ж. Нимаева бултанай зүгhөө мэдүүлбэ.

Е. ОСОДОЕВА.

hУРГАН ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

Петропавловкын ЭТУС-ай Захааминай цехэй хүдэлмэрилэгшэд арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари дүүргэлгэдэ хубитаяа ехээр оруулаа. Электромонтёр Б. Н. Пашин ажалдаа илангаяа шалгарна. Тэрэ радиоточкануудые олон болгохо арбадахи табан жэлэйнгээ даабари дүрбэ хахад жэл соо дүүргэhэн. Мүнөө тэрэ hара бүриингөө даабарине 127 процент дүүргэнэ.

Захааминай цехэй электромонтёрнууд абаhан уялгануудаа саг үргэлжэ дүүргэжэ байдаг гээшэ. Тэдэнэр радиоточконуудые олон болгохо, хэлхээ холбоо үргэдхэхэ, телефонно түхеэрэлгэ, хэрэгсэлнүүдые саг соонь заhабарилха хэрэгтэ hаналаа ехээр табидаг юм. Гадна радио шагнагшадай эрилтэнүүдые саг соонь хүсэдөөр хангахаhаа гадна, абонентнүүдэй дунда хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдые яажа зүбөөр ашаглахаб гэжэ ойлгууламжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа байдаг. Захааминай хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай амжалтада электромонтёр Борис Николаевич Пашин ехэ үүргэтэй.

Электромонтер Б. Пашин хадаа мэргэжэлээ тон hайнаар шудалhан хүн. Тэрэ мүнөө залуу хүдэлмэришэдые өөрынгөө мэргэжэлдэ hургана. Борис Николаевич эрхим ажалайнгаа түлөө 1973 ондо Ажалай Улаан Тугай ордены шагнагдаа юм. Энэ жэлдэ гүрэн түрынгөө дээдын хайра шагнал Ленинэй орденоор шагнагдаа.

Б. СОТНИЧ.

СЕЗОНОЙ НЭЭЛГЭДЭ ЗОРЮУЛАГДАБА

Улаан-Үдын Октябрьска районой физкультурын коллективүүдэй дунда үбэлэй спортивна сезон нээлгэдэ зорюулагдаhан санаар эстафетнэ урилдаан үнгэргэгдөө. Эрэшүүлэй табан команда мүрысөөндэ хабаадажа, Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын комбинадай команда илажа гараа. Гэбэшье энэ илалтань хүнгэнөөр туйлагдаагүй. Эстафетын хоёрдохи шатада табан километрэй зайда нарин сэмбын комбинадай командын гэшүүн түрүүлжэ ерэбэ. Теэд тэрэниие халан абаhан нүхэдынь түрүү hуурияа бүхэжүүлжэ шадангүй, шүүгдэшоо. Трамвайн управлениин команда гурбадахи hуурида гараа.

Нарин сэмбын комбинадай эхэнэрнүүдэй команда бэшэ командануудта орходоо hайн бэлэдхэлтэй байба. Командын бүрэлдэлдэ ороhон М. Екимоская, З. Авагина, С. Сапунова гэгшэд эхин шатаhаа түрүүлhээр түрүүлжэ нэгэдэхи hуурида гараа.

Мүрысөөндэ илажа гарагшадта физкультура болон спортын районно комитедэй зүгhөө дамжуулгын кубок, Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа.

В. ДЕНИСОВ.

СПОРТ

ЧЕМПИОНУУД ТОДОРБО

«Труд» бүлгэмэй областной соведэй зал соо боксоор Улаан-Үдын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн гурбан үдэрэй туршада үргэлжэлөө. Тус мүрысөөн залуушуулай ба эрэшүүлэй дунда үнгэргэгдэhэн байна. Мүрысөөндэ городой физкультурын коллективүүдhээ, спортивна клубуудhаа зуу гаран боксёрнууд хабаадаба.

Түгэсхэлэй мүрысөөндэ гушан найман спортсмен хабаадаа. Түгэсхэлэй мүрысөөнэй үедэ бүхы шэгнүүрнүүдтэ шанга тулалдаанууд болодог гэжэ мэдээжэ ааб даа. Юуб гэхэдэ, илажа гарагшадынь чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхэ ха юм.

Иигээдшье түгэсхэлэй тулалдаанууд эхилшэбэ. Эгээн түрүүлэн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө Валерий Бурмакин («Труд»), Геннадий Балабанов (РДЮСШ) гэгшэд рингын тэгэн дунда арhан бээлэйнүүдээ мүргэлдүүлэн мэндэшэлсээд, тулалдаагаа эхилбэл даа. hүүлшын раунд хүрэтэр эдэ хоёрой хэниинь хэн гэшэгүй тэнсүүгээр сохилсобо. Тиигээд hүүлшын раундын хахадлажа байхада, дүршэл ехэтэй Г. Балабановынь бүри шангадажа, уулзалгаяа илалтаар түгэсхөөд, городой 1981 оной чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Удаадахи шэгнүүрнүүдтэ хэд чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэб гэхэдэ, С. Лодонов (РДЮСШ), Ч. Гинчинов («Урожай»), С. Дашиев (РДЮСШ), Б. Степанов (РДЮСШ), С. Старуев (багшанарай институт), Вл. Цыпилов (РДЮСШ), Н. Корсунов («Локомотив»), С. Акатов (РДЮСШ) гэгшэд болоно.

Эрэшүүлэй дунда мүн лэ түгэсхэлэй шанга тулалдаанууд боложо, городой 1981 оной чемпионууд тодорбо. Тэдэмнай хэд бэ гэбэл: Г. Хайдуков («Труд»), Вл. Галданов (ВСТИ), Ц. Доржиев («Урожай»), Б. Батуев (ВСТИ), В. Туманов (багшанарай институт), Э. Банзаров («Спартак»), А. Пимаев («Спартак») гэгшэд болоно.

Гурбан үдэрэй туршада үргэлжэлhэн мүрысөөнэй дүн гаргахада, залуушуулай дундаhаа СССР-эй hурагшадай спартакиадын шанда хүргэhэн спортын мастерта кандидат Сергей Дашиев, Сергей Акатов, эрэшүүлэй дундаhаа спортын мастер Бадма Батуев, Геннадий Мазур, спортын мастер Балдан Буянтуев гэгшэд мүрысөөнэй эрхим боксёрнууд байhанаа харуулаа.

Залуушуулай командануудай дундаhаа дүн хамта 51,5 очко абажа, Зүүн Сибириин технологическа институдай команда илажа гараба. Хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые «Урожай» бүлгэмэй болон багшанарай институдай команданууд эзэлбэ. Эрэшүүлэй командануудай дундаhаа мүн лэ Зүүн Сибириин технологическа институдай команда 38,5 очкотойгоор илажа гараа. Хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые «Урожай», «Спартак» бүлгэмүүдэй спортсменүүд эзэлбэ.

С. ЦЫМПИЛОВ.

ГАИ-гай экран

Ниитын инспекторнууд харгын усалта ушаралые hэргылгэдэ хубитаяа ниилээд оруулдаг юм. Гэбэшье зарим предприятинуудта ГАИ-гай даабаряар үнгэргэгдэдэг рейднүүд ёhотоор эмхидхэгдэнэгүй гэжэ хэлэлтэй. Жэшээлхэдэ, хладокомбинадай, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой, Кировэй нэрэмжэтэ заводой, локомотивна депогой коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд дружинигуудай ниитын бүлэгүүдые эмхидхэхэ хэрэгтэ бодото анхарал табинагүй. Тиимэhээл харгыда болодог гэнэ усал hэргылхэ талаар хүдэлмэри эдэбхижүүлхэ хэрэгтэй гэжэ хэлэмээр.

Үнгэрhэн долоон хоногто республикын харгынуудта 8 гэнэ усал болоо, 5-ниинь hогтуу жолоошодой гэмээр болоhон байна. 11 хүн гэмэлтээ.

Гэхэтэй хамта, архиин халуунтай ябагашуул харгын дүрим дүүргэнэгүй. Жэшээлхэдэ, декабриин 11-дэ «Бурводстройн» автобазын жолоошон Н. Шелковников hогтуугаар ябаhан хүниие дайрахагүйн тула харгын нүгөө талада машинаяа гаргаа. Теэд урдаhаань ерэжэ ябаhан машинын жолоошон мүргэлдэшэхэгүйн тула машинаяа хажуу тээшэнь залахадаа тротуар дээрэ зогсоhон хүниие дайрууляжархёо. Иигэжэ Улаан-Үдын СПМК-гай hогтуу сантехнигэй гэмээр ямаршье зэмэгүй хүн гэнэ усалда ороо.

ГАИ-гай ээлжээтэ комиссиин суглаан дээрэ hогтуугаар машинын рульда hуугаад ябаhан 15 жолоошон машина жолоодохо эрхэеэ хаhагдаа. Тэдэнэй тоодо хубиин мэдэлэй автомобильнуудтай Ф. Н. Зайцев, Ж. Т. Дамбаев гэгшэд, эдир натуралистнуудай республиканска станциин хүдэлмэрилэгшэ А. Г. Ермолаев гэгшэд оролсоно.

Н. СЕМЕНОВ,
республикын госавтоинспекциин хүдэлмэрилэгшэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «КПСС-эй, Совет гүрэнэй үмэнэ гайхамшаг ехэ габьяатай байhанайнь түлөө» — нүхэр Л. И. Брежневтэ Эхэ ороной үндэр дээдэ шагнал барюулга тухай ТАСС-ай материал. «Үнэн зүрхэнэй халуун амаршалганууд».

Хоёрдохи хуудаhанда. «Нэбтэрүүлгэ — гол шухала дүн» — Р. Макальскаягай статья. «Хүнэй гараар хэгдэhэн ажал» — Н. Дегтяревой статья. «Түргэдхэлгэ» — В. Байкаловай зураглал.

Гурбадахи хуудаhанда. «Ленинэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ» — ТАСС-ай материал. «Польшодохи байдал тушаа», «Польшодохи байдал тушаа Р. Рейганэй мэдүүлгэ» — ТАСС-ай материалнууд. Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Нютаг нютагай hонин. «Клубаймнай галхан» — Л. Шатеровагай корреспонденци.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Декабриин 20-hoo 27 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.45 — «Зарядкада зогсогты!». 10.05 — Кремлиин комендатурын харалгын- жэшээтэ оркестр наадаха. 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.00 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.45 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа. 13.15 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.15 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.45 — Хүндэ атлетикээр СССР-эй чемпионат ба кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн. Донецкhээ дамжуулга хэгдэхэ. 15.15 — «Гадаадын айлшад Советскэ Союз тухай». 15.30 — «Тропинины» — телевизионно уран hайханай фильм (1-дэхи ба 2-дохи сери). 18.20 — «Киногоор аяншалгын клуб». 19.20 — «Светлячок» — мультфильм. 19.35 — 19.45 — Забhарлалга. 19.50 — Уласхоорондын hонин. 20.35 — СССР-эй арадай артистка Е. Образцова дуулаха. 22.00 — «Время». 22.40 — «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. СССР-эй ба Швециин суглуулагдамал команданууд наадаха (2-дохи ба 3-дахи үе). 00.15 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 15.15 — Дамжуулгын программа. 15.20 — «Һолонго». «Манай аман зохёол» гэhэн арадай уран бэлигэй телевизионно программануудай уласхоорондын IV фестиваль (Дээдэ-Вольта). 15.45 — «Онтохондо айлшаар». «Уточка — голубое перышко» — мультфильм (ЧССР). 16.30 — «Залуушуул тухай дуунууд». 17.05 — М. Анчаров. «День за днем» — телевизионно олон серитэй зүжэг, (3-дахи бүлэг). 18.00 — Уласхоорондын мүрысөөндэ Финляндиин ба ЧССР-эй суглуулагдамал команданууд наадаха. 20.30 — Баримтата фильм. 20.45 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 22.00 — «Время». 22.35 — «Самый жаркий месяц» — уран hайханай фильм (2-дохи сери). 23.40 — «Дуун-81».

ПОНЕДЕЛЬНИК, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — Мультфильм (ЧССР). 10.50 — «Киногоор аяншалгын клуб». 11.50 — Шэнэ hонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — «Живая Вселенная» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 16.55 — «Манай саад».

Улаан-Үдэ. 17.05 — «Жолоошод» гэhэн киноочерк. 17.25 — Соёлой hонин (буряадаар). 18.10 — Шэнэ hонин. 18.20 — «Спортын hонин».

Орбита. 18.35 — Боксоор СССР-эй абсолютна чемпионат. 19.15 — «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө». Красноярскын хүндэ экскаваторнуудай заводой барилга дээрэ бригадна подряд нэбтэрүүлhэн тухай. 20.00 — «Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. 22.00 — «Время». 22.30 — Н. Некрасов. «Элдэб жэлнүүдэй шүлэгүүд». 23.30 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.45 — «Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. Нэгэдэхи hууриин түлөө мүрысөөн.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Стрельба рикошетом» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 13.10 — «Эрдэм· наукын hонин». 13.40 — Ботаника. 6-дахи класс. «Һархяагууд». 14.00 — «В. Брюсовэй шүлэгүүд». 14.30 — Хими. 10-дахи класс. «Промышленна гуримаар тоhо буйлуулга». 15.00 — «Я бросил пить» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.15 — М. Глинка. «Руслан и Людмила» оперо. 15.50 — Стендаль. «Ажабайдалай ба ажал ябуулгын хуудаhанууд». 16.50 — «Нальчик» — баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 17.00 — Хүгжэмтэ забhарлалга.

Орбита. 17.05 — Хүүгэдэй «Щедрик» — хоорой концерт. 17.35 — «К нам вышел Богатырь» — баримтата фильм. 17.45 — «Нүхэдэй шарай».

Улаан-Үдэ. 18.35 — Соносхолнууд. 18.45 — «Үглөөдэр — Энергетигэй үдэр». 19.15 — «Хамаг юумые мэдэхэ хүсэлтэйб». — киножурнал. 19.25 — «Номой далай худар аяншалга».

Орбита. 20.00 — Уласхоорондын hонин. 20.45 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 22.00 — «Время». 22.30 — «Синдикат-2» — олон серитэй уран hайханай фильм, (1-дэхи сери). 23.35 — Арадай инструментнүүд тухай дамжуулга. Гитара.

ВТОРНИК, 22
ЭНЕРГЕТИГЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — Энергетигэй үдэртэ, «Активная зона» — уран hайханай фильм. (1-дэхи—2-дохи фильм). 12.20 — Шэнэ hонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — Энергетигэй үдэртэ. «Шаги в будущее» — баримтата фильм. 16.25 — Харьковай филармониин оркестрэй концерт. 16.50 — «Телестадион». 17.15 — Бишыхан хүгжэмшэд. 17.45 — «Залуушуулай адрес».

Улаан-Үдэ. 18.45 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа (буряадаар). 19.15 — «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө!»

Орбита. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Мүнөөдэр — Энергетигэй үдэр». СССР-эй элшэ хүсэнэй болон электрижүүлгын министр П. С. Непорожний гэгшын хөөрөөн. 20.25 — «Свинарка и пастух» — уран hайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — Энергетигэй үдэртэ зорюулагдаhан концерт. 23.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.35 — Уран зохёолшо Александр Фадеевэй түрэhөөр 80 жэлэй ойдо.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Крупные мелочи» — баримтата фильм. 13.10 — «Шатарай hургуули». 13.40 — Географи. 6-дахи класс. Урда Америкэ. Амазони. 14.10 — «А. Гримэй ажабайдал ба номууд». 14.55 — СССР-эй арадуудай хүгжэм. 15.25 — «В. Маяковский поэт ба поэзи тухай». 10-дахи класс. 15.55 — «Драматурги ба театр». «Залуу хүн мүнөөнэй сцена дээрэ».

Улаан-Үдэ. 17.00 — Соносхолнууд. 17.10 — «Экономико. Эрдэм наука. Бодото байдал» гэhэн дамжуулгаhаа. 17.50 — «Түгэл дайда». 18.30 — Хүгжэмтэ забhарлалга.

Орбита. 18.45 — «Эрдэм наукын hонин». Академик В. С. Обручев.

Улаан-Үдэ. 11.45 — Хүүгэдтэ кукольна фильм.

Орбита. 20.00 — «Казаковская филигрань» — баримтата фильм. 20.15 — «Нюуса далдагүй хөөрэлдөөн». 20.45 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.00 — «Һолонго». Арадай уран бэлигэй телевизионно программануудай уласхоорондын IV фестиваль (Швеци). 21.30 — «Уран зураашад тухай хөөрөөн». Б. Щербаков. 22.00 — «Время». 22.35 — «Синдикат-2» — олон серитэй уран hайханай фильм (2-дохи сери). 23.45 — Хүндэ атлетикээр СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн.

СРЕДА, 23.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Свинарка и пастух» — уран hайханай фильм. 11.40 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 12.40 — Шэнэ hонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15. Шэнэ hонин. 15.35 — «Моё Полесье» — баримтата фильм. 15.45 — hурган хүмүүжүүлэгшэ» — тележурнал. 16.15 — «Ород хэлэн». 16.45 — «Арадай аялга дуунууд».

Улаан-Үдэ. 17.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Орбита. 17.30 — «Энергетика: сегодня и завтра» — баримтата фильм. 18.20 — Алкоголь тухай врачай хөөрөөн. 18.50 — «Гүрэнэй академическэ оперо, баледэй «Эстония» театр». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Үбэл тухай кино-зураглал. 20.05 — Ажалшадай бэшэгүүд болон дурадхалнууд тушаа Курска областной партийна организациин ябуулдаг хүдэлмэриин дүй дүршэлhөө. КПСС-эй ЦК-гай Бэшэгүүдэй таhагые даагша, КПСС-эй шалгалтын комиссиин гэшүүн Б. П. Яковлев оролто үгэ хэлэхэ. КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-Курска обкомой нэгэдэхи секретарь А. Ф. Гудков дамжуулгада хабаадалсаха. 20.55 — «Камила» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — «Баримтата экран». 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Таанадта, түрэлхид!» 13.30 — А. П. Чехов. «Хамелеон». 14.00 — «Багшанарта — хүгжэмэй хэшээл». 4-дэхи класс. 15.05 — Шинии ленинскэ библиотекэ..«Партийна эмхи ба партийна литература». 15.50 — «Для тебя, малыш» — баримтата фильм. 16.00 — «Декабристнууд тухай хөөрөөн». И. Пущин. 17.00 — «Дохёогоо үгыт, горнистнар!».

Улаан-Үдэ. 17.30 — Гүрэнэй буряад драмын академическэ театрай зүжэг. 19.00 — «Факел» гэhэн дамжуулга. 19.30 — «Таанадта, агитаторнууд болон политинформаторнууд». 19.50 — Соносхолнууд.

Орбита. 20.00 — «Танай бэшэгүүдээр» — хүгжэмтэ программа. 20.45 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.00 — «Хүдөөгэй hонин». 22.00 — «Время». 22.35 — «Синдикат-2» — олон серитэй уран hайханай фильм (3-дахи сери). 23.40 — Түбэй телевидениин болон Бүхэсоюзна радиогой ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт.

ЧЕТВЕРГ, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Камила» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери). 11.10 — «Дохёогоо үгыт, горнистнар». 11.40 — Шэнэ hонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — «Ты и другие...» — ажалай журам бэхижүүлхэ тухай баримтата фильм. 16.05 — Эдир технигүүдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 16.50 — РСФСР-эй габьяата артистка А. Тугая арфа дээрэ наадаха.

Улаан-Үдэ. 17.20 — Уласхоорондын hонин (буряадаар). 17.35 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 17.55 — «Адресат: ТВ». 18.10 — «Арадай хинагшын экран».

Орбита. 18.50 — «Олон түмэн ажалшадай ленинскэ университет». Хүдөө тосхонуудай социальна хүгжэлтэ. 19.20 — Мультфильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Адажио» — фильм-концерт. 20.10 — «Суг хамтадаа шиидхэнэ» гэhэн 1-дэхи дамжуулга. 20.55 — «Камила» — уран hайханай фильм (2-дохи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — «Хаана, хэзээ, юун болооб?» — телевизионно викторина. 23.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Манай саад». 13.30 — Салтыков-Щедрин. «Господанар Головлевтон». 9-дэхи класс. 14.00 — «Музыкальное дерево» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 14.20 — А. Фадеев. «Разгром». 15.05 — «Багша ба шабинар». Композитор Т. Н. Хренниковэй класс. 16.05 — Уран hайханай богони фильмүүдэй программа. 16.40 — «Детство». Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 17.00 — Соносхолнууд. 17.10 — «Альпинизм — минии мэргэжэл» гэhэн киноочерк.

Орбита. 17.20 — «Дорога к уроку» — телефильм. 17.50 — «Шатарай hургуули». 18.20 — «Урагшаа дабшая, хүбүүд!»

Улаан-Үдэ. 18.50 — «Экономико. Эрдэм наука. Бодото байдал» гэhэн дамжуулгаhаа. 19.15 — Яхадай хүгжэмэй концерт.

Орбита. 20.00 — «Потаённый мир почвы» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 20.15 — Грузиин композиторнуудай зохёолнуудай концерт. 20.45 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!» 21.00 — «Залуушуулай адрес». 22.00 — «Время». 22.35 — «Синдикат-2» — олон серитэй уран hайханай фильм (4-дэхи сери). 23.45 — Хүндэ атлетикээр СССР-эй чемпионат ба кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн.

ПЯТНИЦА, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Камила» — уран hайханай фильм (2-дохи сери). 11.10 — «Хүүгэдтэ ан гүрөөл тухай». 11.40 — Шэнэ hонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — «Украинада Совет засагай байгуулагдаhан ойдо». «Арсенальская традиция» — баримтата фильм. 16.05 — «Объектив».

Улаан-Үдэ. 17.10 — «Уран мэргэжэлтэдэй бэлиг шадабари» (буряадаар). 17.40 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 18.05 — «Арадай хэрэглэмжын эд бараа» гэhэн дамжуулга.

Орбита. 18.45 — «Суг хамтадаа шиидхэнэ» (3-дахи дамжуулга). «Хүн зонтой холбоо барисаагаа бэхижүүлнэ». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Санын спортоор бүхэсоюзна мүрысөөн. Эхэнэрнүүд. 10 км. 20.20 — «Сладкая женщина» — уран hайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — кинопанорама. 00.30 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 13.40 — Түүхэ. 7-дохи класс. «Россин гүрэн XVI зуун жэлэй хоёрдохи хахадта». 14.10 — Эдир технигүүдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 15.55 — Байгаалиие шэнжэлгэ. 3-дахи класс. «Хүбшэ тайгын нуурай нюуса». 15.15 — Астрономи. 10-дахи класс. «Һарa». 15.45 — «Константин Паустовскиин зохёолнуудые уншанабди». 16.40 — «Ради доброго дня» — баримтата фильм.

Орбита. 17.10 — Украинын Г. Верёвкын нэрэмжэтэ Гүрэнэй академическа габьяата хоорой концерт. 17.30 — «Үгэ булялдагшадай клуб» гэhэн дамжуулга.

Улаан-Үдэ. 18.45 — «Манай айлшан». 19.30 — Түймэр сараха темээр баримтата фильмүүдэй программа.

Орбита. 20.00 — «Арадай аялга дуунууд». 20.15 — «ПТУ-да ямар мэргэжэлнүүдтэ hурганаб!» гэhэн дамжуулга. 20.45 — «Амгалан нойрсогты, багашуул! 21.00 — «Киногоор аяншалгын клуб». 22.00 — «Время». 22.35 — «Синдикат-2» — олон серитэй уран hайханай фильм (5-дахи, 6-дахи сери).

СУББОТО, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Барокко» гэжэ камерна ансамбль наадаха. 10.20 — «АБВГДейка...» 10.50 — «Таанадта, түрэлхид». 11.20 — «Һолонго». Арадай уран бэлигэй телевизионно программануудай уласхоорондын IV фестиваль. (Румыниин Социалис Республика). 11.40 — «Хүн. Газар дэлхэй. Юртэмсэ». 12.25 — «Спортлотогой». 52-дохи тираж. 12.35 — Керченско-Феодосийска десантна ябуулгын 40 жэлэй ойдо. «Огненные годы Керчи» — баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 13.10 — Шэнэ hонин. 13.20 — «БАМ-ай түлхюур» — Улаан-Үдын телестудиин киноочерк. 13.35 — «Халаан» — тележурнал. (буряадаар). 14.05 — «Сколько лиц у дискотеки?» гэhэн киноочерк.

Орбита. 14.30 — «Хани харилсаан» — тележурнал. 15.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.30 — «Амитадай аймаг». 16.30 — «Мелодии Бориса Мокроусова» — фильм-концерт. 17.45 — Политическэ шэнжэлгэшэ В. П. Бекетовэй хөөрөөн. 18.30 — Мультфильм (Франци). 19.15 — (9-дэхи студи). Политическэ шэнжэлгэшэ В. С. Зорин дамжуулгые хүтэлхэ. 20.15 — «Эрмитаж». Меньшиковэй ордон. 20.45 — «Тот самый Мюнхгаузен!» — Ереванда болоhон телевизионно фильмүүдэй бүхэсоюзна IX фестивалиин шанда хүртэhэн уран hайханай фильм (1-дэхи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — «Тот самый Мюнхгаузен» — уран hайханай фильм (2-дохи сери). 23.30 — «Гадаадын гүрэнүүдэй эстрадын аялга дуунууд». 00.25 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 15.15 — Дамжуулгын программа. 15.20 — Волейболоор СССР-эй чемпионат. Эхэнэрнүүд. «ТТТ» — «Уралочка». 15.50 — «Следствие ведут знатоки». 16-дахи хэрэг. «Из жизни фруктов» — уран hайханай фильм. 18.20 — Концерт. 18.45 — «Кино харагшадай анхаралда». 19.40 — Хүгжэмтэ киоск. 20.00 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 20.45 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!» 21.00 — «Нүхэдэй шарай». 22.00 — «Время». 22.35 — «Цирк зажигает огни» — уран hайханай фильм.

ВОСКРЕСЕНИ, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкадаа зогсогты!» 10.00 — РСФСР-эй арадай артист Ф. Лузанов виолончель дээрэ наадаха. 10.20 — «Будильник». 10.50 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.50 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.35 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа. 13.15 — «Хүдөөгэй hонин». 14.15 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.45 — «Василий Суворков и его бригада» — баримтата фильм. 15.15 — Гүрэнэй академическэ түбэй кукольна театрай «Необыкновенный концерт» гэhэн фильм-зүжэг. Хүтэлбэрилэгшэнь СССР-эй арадай артист С. В. Образцов. 16.50 — «Киногоор аяншалгын клуб». 17.50 — Мультфильм. (Франци). 18.45 — Уласхоорондын hонин. 19.45 — Санын спортоор бүхэсоюзна мүрысөөн. Эхэнэрнүүд. 5 км. 20.00 — «Үнэн зүрхэнhөө». Белгородтохи уулзалганууд. 22.00 — «Время». 22.35 — Футболой шэнжэлэл. 23.05 — «Когда сбывается мечта» — фильм-концерт. 00.05 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 13.05 — «Милый лжец» — фильм-зүжэг (1-дэхи, 2-дохи сери).

Орбита. 15.20 — «Боба и слон» — үхибүүдтэ уран hайханай фильм. 16.30 — Совет телевидениин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан концерт Союзуудай байшангай Колонно залhаа дамжуулагдаха. 19.30 — М. Анчаров. «День за днем» — олон серитэй зүжэг. 4-дэхи бүлэг — «Апрель, 7, среда». 20.45 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.00 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 22.00 — «Время». 22.35 — «Укрощение строптивой» — уран hайханай фильм. 24.00 — Азербайджанай поэт Низами Гяндживиин түрэhөөр 840 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай заседани Союзуудай байшангай Колонно залhаа дамжуулагдаха. 01.30 — Санын спортоор бүхэсоюзна мүрысөөн. Эхэнэрнүүд. 5 км.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат, —2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-00732. Заказ № 291. Индекс 5901.